

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2023. augusztus 7., hétfő

Tartalomjegyzék

368/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet	Az Európai Védelmi Alap végrehajtásához kapcsolódó nemzeti feladat ellátásáról	6547
369/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet	A FEAK Független Energetikai Adatközpont Zártkörűen Működő Részvénytársaság által ellátott közfeladatokról	6549
370/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet	Az önkormányzati tulajdonú víziközmű-szolgáltató társaságok további működésének biztosításával kapcsolatban a veszélyhelyzet időszakában alkalmazandó egyes szabályokról	6551
371/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet	A díj ellenében végzett közúti árutovábbítási, a saját számlás áruszállítási, valamint az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és a saját számlás személyszállítási tevékenységről, továbbá az ezekkel összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 261/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet módosításáról	6551
372/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet	A központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló 309/2011. (XII. 23.) Korm. rendeletnek az orosz–ukrán háború elől Magyarországra menekülő személyek tájékoztatását támogató portálra vonatkozó módosításáról	6553
373/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet	Az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról	6553
374/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet	Az Országos Beruházás Monitoring Rendszer eljárásrendjéről és működtetéséről szóló 575/2021. (X. 12.) Korm. rendelet módosításáról	6555
19/2023. (VIII. 7.) MK rendelet	A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok létesítményeibe való belépés rendjéről	6561
4/2023. (VIII. 7.) MvM rendelet	Az anyakönyvi szakvizsgáról szóló 23/2017. (VIII. 7.) MvM rendelet módosításáról	6563
19/2023. (VIII. 7.) AB határozat	Az Országgyűlés 2023. július 4-i ülésnapján elfogadott, az állami építési beruházások rendjéről szóló törvény 4. § (3) bekezdése, 16. § (1) bekezdésének, vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet” szövegrésze, valamint az 59. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapításáról	6565
20/2023. (VIII. 7.) AB határozat	A Kúria Knk.II.39.057/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	6577
21/2023. (VIII. 7.) AB határozat	A Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	6583
1365/2023. (VIII. 7.) Korm. határozat	Az ENSZ Közgyűlés 78. ülészakán való magyar részvételről	6589
1366/2023. (VIII. 7.) Korm. határozat	Fejezetek közötti előíránytartalom-átcsoportosításról, valamint kormányhatározat módosításáról	6592

1367/2023. (VIII. 7.) Korm. határozat	Az EFOP-2.2.1-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú „Gyermek sürgősségi, baleseti ellátás fejlesztése” című kiemelt projekt összköltségének növeléséről, valamint az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat módosításáról	6594
1368/2023. (VIII. 7.) Korm. határozat	A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz keretében kiegészítő forrás biztosításáról	6596
1369/2023. (VIII. 7.) Korm. határozat	A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1300/2021. (V. 21.) Korm. határozat módosításáról	6596
1370/2023. (VIII. 7.) Korm. határozat	A tokaji TV-torony és libegő fejlesztésével kapcsolatos intézkedésekről	6601
66/2023. (VIII. 7.) ME határozat	A Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Szervezet létrehozásáról szóló Megállapodás Közgyűlésén való magyar részvételről	6601

III. Kormányrendeletek

A Kormány 368/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelete az Európai Védelmi Alap végrehajtásához kapcsolódó nemzeti feladat ellátásáról

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Általános rendelkezések

- 1. §** (1) E rendelet hatálya
- az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszternek, a Honvédelmi Minisztériumnak, a Külgazdasági és Külügyminisztériumnak és az Igazságügyi Minisztériumnak az Európai Védelmi Alap végrehajtásával kapcsolatos nemzeti feladatának ellátására és az Európai Védelmi Alappal kapcsolatos célkitűzésének teljesítésére, valamint
 - a védelmi fejlesztésekért felelős miniszternek (a továbbiakban: miniszter) az Európai Védelmi Alap végrehajtásával kapcsolatos feladat- és hatáskörében eljáró gazdasági társaság által ellátott közfeladatra terjed ki.
- (2) A Kormány az (1) bekezdés b) pontja szerinti feladatok ellátására az állam 100%-os tulajdonában és a Honvédelmi Minisztérium tulajdonosi joggyakorlása alatt álló Védelmi Innovációs Kutatóintézet Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (a továbbiakban: VIKI NZrt.) jelöli ki.

2. Értelmező rendelkezések

- 2. §** E rendelet alkalmazásában
- címzett:* támogatási vagy finanszírozási megállapodást aláíró, illetve támogatási vagy finanszírozási határozatról értesített jogalany,
 - Európai Védelmi Alap:* az Európai Védelmi Alap létrehozásáról és az (EU) 2018/1092 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 29-i európai parlament és a tanács (EU) 2021/697 rendelete által [a továbbiakban: (EU) 2021/697 rendelet] létrehozott pénzalap,
 - jogalany:* uniós, nemzeti vagy nemzetközi jog alapján létrehozott jogi személy,
 - kis- és középvállalkozás:*
 - 250 főnél kevesebb embert foglalkoztató és 50 millió euró éves árbevételt, illetve 43 millió euró éves mérlegfőösszeget nem meghaladó,
 - 50 főnél kevesebb embert foglalkoztató és 10 millió eurót meg nem haladó éves árbevételű, illetve mérlegfőösszegű vagy
 - 10 főnél kevesebb embert foglalkoztató, 2 millió eurót meg nem haladó éves árbevételű, illetve mérlegfőösszegű vállalkozás,
 - konzorcium:* egy megállapodás által szabályozott és az Európai Védelmi Alap szerinti valamely tevékenység végrehajtására létrejött, pályázók vagy címzettek legalább három különböző tagállamban vagy társult országban letelepedett és legalább három támogatható jogalanyból álló együttműködési csoportosulása,
 - Nemzeti Hatóság:* az (EU) 2021/697 rendeletben meghatározott nemzeti hatósági feladatokat végző, közfeladat ellátására kijelölt szervezet,
 - Nemzeti Összekötő Hálózat:* a tagállamok felelőssége és ellenőrzése alatt létrehozott nemzeti struktúrák által támogatott, az Európai Bizottság közreműködésével megszervezett, nemzeti szinten, professzionális támogató szolgálatként működő, az Európai Védelmi Alap végrehajtásának alapvető elemét képező, az Európai Védelmi Alapban való részvételtől az érintett érdekelt félnek gyakorlati információt és segítséget nyújtó, a tagállamok által kinevezett személyekből álló szervezet,

8. *pályázó*: a pályázati felhívást követően vagy pályázati felhívás nélkül az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i európai parlament és a tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 195. cikk e) pontja szerint az Alapból való támogatás iránti kérelmet benyújtó jogalany,
9. *Programbizottság*: az Európai Védelmi Alap végrehajtása érdekében az Európai Bizottság munkájának segítésére létrehozott, az Európai Unió tagállamainak delegáltjaiból álló testület.

3. Az Európai Védelmi Alap végrehajtásával és a nemzeti célkitűzés teljesítésével kapcsolatos nemzeti feladat

- 3. §**
- (1) Az Európai Védelmi Alap eredményes végrehajtásával kapcsolatos nemzeti feladat ellátásának és célkitűzés teljesítésének, valamint a tagállami szakpolitikai álláspontok egyeztetésének érdekében a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszterek tárcaközi munkacsoportot működtetnek, amelynek titkársági feladatait a Honvédelmi Minisztérium látja el.
 - (2) A Programbizottságban az állandó nemzeti képviseleti feladat ellátására a miniszter jelöl képviselőt.
 - (3) A Honvédelmi Minisztérium nyomon követi a Programbizottság üléseit, valamint végrehajtja a tagállami tárgyalási álláspont kialakításának és a kapcsolódó nemzeti intézkedés meghozatalának tárcaközi koordinálását, különös tekintettel az Európai Védelmi Alap finanszírozásáról és a munkaprogramja elfogadásáról szóló Európai Bizottsági végrehajtási határozatra.
 - (4) A Honvédelmi Minisztérium és a VIKI NZrt.
 - a) szakértőt delegál a Programbizottságba,
 - b) biztosítja a szakértő részvételét a Programbizottság ülésein,
 - c) tervezi a szakértő ideiglenes külföldi kiküldetését, valamint
 - d) a külföldi kiküldetés költségeit elszámolja az Európai Bizottság felé.
 - (5) A VIKI NZrt.
 - a) a többéves perspektíva,
 - b) az éves munkaprogram,
 - c) a pályázati felhívás és
 - d) a finanszírozási határozat
 kidolgozása során szakmai álláspont kialakításával támogatja a Programbizottságban ellátott tagállami képviseleti tevékenységet. A VIKI NZrt. a Magyar Fejlesztésösztönző Iroda Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Magyar Fejlesztésösztönző Iroda Nonprofit Kft.) bevonásával, szakértő delegálásával szakértői hálózatot alakít ki és működtet a versenypályázat tartalmi harmonizációjához és értékeléséhez.
- 4. §**
- (1) A Honvédelmi Minisztérium a VIKI NZrt. közreműködésével – az Európai Védelmi Alap végrehajtását szolgáló éves munkaprogramra alapozva – minden év december 31-ig nemzeti éves végrehajtási tervet készít az Európai Védelmi Alap végrehajtásával kapcsolatos nemzeti célkitűzés eredményes teljesítése érdekében. A nemzeti éves végrehajtási tervet a miniszter hagyja jóvá, és továbbítja az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszternek az Európai Védelmi Alap nemzeti végrehajtásával kapcsolatos előkészítő költség és pályázati önerőforrás tervezése érdekében.
 - (2) A nemzeti éves végrehajtási terv tartalmazza különösen
 - a) az előző időszakban elért célkitűzés értékelését,
 - b) az éves célkitűzés teljesülése érdekében ellátandó további feladatot,
 - c) az Európai Védelmi Alap végrehajtásához kapcsolódó nemzeti feladat ellátását biztosító pénzügyi fedezeti tervet, valamint
 - d) az adott évben pályázatot benyújtott jogalany fejlesztési pályázatához szükséges önerő-forrásigényt.
 - (3) Az Európai Védelmi Alap vonatkozásában az (EU) 2021/697 rendelet által a Nemzeti Hatóság feladatkörébe utalt feladatokat – a védelmi innovációért felelős miniszteri biztos szakmai felügyelete mellett – a Honvédelmi Minisztérium a VIKI NZrt. közreműködésével látja el.

- (4) A VIKI NZrt.
- a) a Honvédelmi Minisztériummal együttműködve tanácsot ad a pályázónak az Európai Védelmi Alap adminisztratív eljárásával, szabályával és pályázati formai követelményével kapcsolatban, valamint az Európai Védelmi Alapban előírányzott intézkedéstípus hatókörével és módozatával kapcsolatban,
 - b) személyes félfogadást biztosító és online ügyfélszolgálatot működtet a jogalany és a pályázó részére,
 - c) online tájékoztató felületet üzemeltet az Európai Védelmi Alappal kapcsolatos tájékoztatás és adatközlés, valamint a nemzeti hatósági feladat ellátásának támogatása érdekében,
 - d) részt vesz az Európai Bizottságnak a kis- és középvállalkozási szektor támogatása, tanácsadás és képzés biztosítása céljával meghirdetett pályázatán,
 - e) nemzeti hatáskörben – az Európai Bizottság képviselőivel együttműködve – képzést szervez az Európai Védelmi Alap végrehajtása és a pályázati részvétel elősegítésére érdekében,
 - f) gondoskodik a d) és az e) pont szerinti feladat ellátásához szükséges infrastrukturális feltételről,
 - g) a Honvédelmi Minisztériummal együttműködve a nemzeti adminisztratív eljárással és feltétellel kapcsolatban tanácsot ad azon lehetséges pályázónak a támogatása érdekében, amelynek speciális követelménynek kell megfelelnie, ideértve a biztonsági akkreditációt és engedélyt, valamint a Nemzeti Hatóság által kibocsátott biztonsági igazoló dokumentumot igénylő intézkedést,
 - h) éves Európai Védelmi Alap Információs Napot szervez,
 - i) a Magyar Fejlesztésösztönző Iroda Nonprofit Kft. bevonásával közreműködik
 - ia) a Nemzeti Összekötő Hálózat működtetésében, különösen a kis- és középvállalkozási szektor támogatását szolgáló nemzetközi és regionális együttműködési platformjának kialakításában és működtetésében,
 - ib) a nemzeti, regionális és európai uniós együttműködési hálózat partnerségi szolgáltatásában való részvételben és
 - ic) az ib) alpontban megfogalmazottak működtetésén keresztül a pályázó nemzeti és nemzetközi pályázati konzorcium alakításában a Honvédelmi Minisztérium irányításával.

5. § A tagállami célkitűzés teljesítése érdekében az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter feladat- és hatáskörében eljárva – a honvédelmi miniszter bevonásával – az Európai Védelmi Alap nemzeti éves végrehajtási terve alapján keret forrástervet készít az Európai Védelmi Alap végrehajtásának előkészítő költsége és a pályázati önerő biztosítása érdekében.

4. Záró rendelkezések

6. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 369/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelete a FEAK Független Energetikai Adatközpont Zártkörűen Működő Részvénytársaság által ellátott közfeladatokról

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** (1) A FEAK Független Energetikai Adatközpont Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: FEAK Zrt.) közreműködik
- a) az energiaügyi miniszternek (a továbbiakban: miniszter) a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Statútum rendelet) 164. § (2)–(3) bekezdésében meghatározott, az energiahatékonyság és energiagazdálkodás stratégiai feltételeinek megteremtésével,

valamint az energetikai rendszert érintő állami infrastruktúra-beruházások előkészítésének és megvalósításának összehangolásával, továbbá

- b) a miniszternek a Statútum rendelet 176. §-a szerinti, az ágazati infokommunikációs infrastruktúra-fejlesztéssel és infokommunikációs szolgáltatási stratégiaalkotással

összefüggő feladataihoz kapcsolódó egyes hazai finanszírozású, valamint európai uniós társfinanszírozású energetikai projektek (a továbbiakban: ágazati projektek) tervezésében és megvalósításában.

(2) A FEAk Zrt. az ágazati projektek keretében

- a) kialakítja a villamosenergiahálózat-menedzsment adatalapú ellátásának működési, továbbá az energiapolitikai döntéshozatalhoz szükséges adatok előállításának és feldolgozásának koncepcióját,
- b) kialakítja az a) pont szerinti koncepció megvalósításához szükséges informatikai rendszert, szolgáltatási és finanszírozási modellt,
- c) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 3/A. §-a szerinti közfeladatot ellátó szervezetek (a továbbiakban: közfeladatot ellátó szervezetek) számára egységes energiamenedzsment-keretrendszert alakít ki, továbbá részt vesz azok bevezetésében,
- d) közreműködik a hazai okos mérés program feltételrendszerének kialakításában és a program végrehajtásában, valamint
- e) közreműködik mindazon ágazati projektek megtervezésében és megvalósításában, amelyeket jogszabály vagy a Kormány egyedi döntése részére meghatároz.

2. § Az Áht. 3/A. § (2) bekezdésére figyelemmel a FEAk Zrt. az 1. § szerinti feladatait közfeladatként látja el.

3. § A FEAk Zrt. az 1. §-ban meghatározott feladatait akként teljesíti, hogy

- a) az 1. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti és a közfeladatot ellátó szervezetek számára egységes energiamenedzsment-keretrendszer kialakítása ágazati projektet kedvezményezettként megtervezi és megvalósítja, valamint
- b) a közfeladatot ellátó szervezetek számára kialakított egységes energiamenedzsment-keretrendszer bevezetésére irányuló ágazati projekt, továbbá az 1. § (2) bekezdés d) és e) pontja szerinti ágazati projektek megtervezésében és megvalósításában jogszabály vagy a Kormány egyedi döntésében meghatározott módon közreműködik.

4. § A Kormány az 1. § (2) bekezdés a) pontja szerinti adatkezelési koncepció részeként a személyes adatok védelme érdekében alkalmazandó adattitkosítási eljárás biztosításának ellátására kulcs- és tanúsítványszolgáltatóként a DATRAK Digitális Adattranszakciós Központ Korlátolt Felelősségű Társaságot jelöli ki.

5. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

6. § (1) Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 27-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) E rendelet 4. §-ának a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 27-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikk (7) bekezdése szerinti bejelentése megtörtént.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 370/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelete
az önkormányzati tulajdonú víziközmű-szolgáltató társaságok további működésének biztosításával
kapcsolatban a veszélyhelyzet időszakában alkalmazandó egyes szabályokról**

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 5/H. §-át a 2. §-ban foglalt eltéréssel kell alkalmazni.
- 2. §** Ha az önkormányzati tulajdonban álló víziközmű-vagyon a Vksztv. 5/H. § (2) vagy (3) bekezdése, illetve azokhoz kapcsolódóan a települési önkormányzat Vksztv. 5/H. § (9) bekezdése szerinti, az átadással érintett víziközmű-rendszer üzemeltetését szerződéses jogviszony alapján ellátó víziközmű-szolgáltatóban fennálló társasági részesedése az államra átruházásra kerül, a települési önkormányzat az átruházással egyidejűleg a víziközmű-működtetés körébe tartozó tevékenysége során keletkezett, víziközmű-szolgáltató felé fennálló kötelezettségeinek teljesítése alól mentesül.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 4. §** A 2. §-t a Vksztv. 5/H. § (2) vagy (3) bekezdése, illetve azokhoz kapcsolódóan a települési önkormányzat Vksztv. 5/H. § (9) bekezdése szerinti folyamatban lévő átruházásra irányuló eljárásokban a megkötött, de még hatályba nem lépett szerződések vonatkozásában is alkalmazni kell.

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

**A Kormány 371/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelete
a díj ellenében végzett közúti árutovábbítási, a saját számlás áruszállítási, valamint az autóbusszal díj
ellenében végzett személyszállítási és a saját számlás személyszállítási tevékenységről, továbbá az ezekkel
összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 261/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés a) pont 5. alpontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A díj ellenében végzett közúti árutovábbítási, a saját számlás áruszállítási, valamint az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és a saját számlás személyszállítási tevékenységről, továbbá az ezekkel összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 261/2011. (XII. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 34. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(4) A gazdálkodó szervezet csak olyan tehergépjárművet bérelhet – ide nem értve a pótkocsit –, melynek magyar vagy másik tagállam által kibocsátott hatósági engedélye és jelzése van. A más tagállam hatósági engedélyével és jelzésével ellátott, bérelt tehergépjármű használatára az adott naptári évben legfeljebb két egymást követő hónapon keresztül, az 1071/2009/EK rendelettel és az 1072/2009/EK rendelettel összhangban kerülhet sor. A bérelt tehergépjárműre kiadott engedélykivonatnak és közösségi engedély hitelesített másolatának időbeli hatálya nem haladhatja meg a tehergépjármű bérletére vonatkozó szerződés időtartamát, de legfeljebb két hónapot.”

- 2. §** Az R. 34. §-a a következő (4a) és (4b) bekezdéssel egészül ki:
„(4a) A más tagállam hatósági engedélyével és jelzésével ellátott, gazdálkodó szervezet által a (4) bekezdés szerint bérelt tehergépjárművek száma a bérelt tehergépjármű használatba állításának napján a közúti árutovábbítási engedélyek nyilvántartása szerint a gazdálkodó szervezet rendelkezésére álló tehergépjármű-állomány legfeljebb 30%-a lehet, azzal, hogy a rendelkezésre álló járművek közé nem kell beszámolni a már korábban a (4) bekezdés szerint bérelt tehergépjárműveket.
(4b) Ha a gazdálkodó szervezet rendelkezésére álló tehergépjármű-állománya egynél több és négnél kevesebb járműből áll, akkor egy tehergépjármű bérelhető.”
- 3. §** Az R. 34. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5) Bérelt tehergépjárművel díj ellenében végzett közúti árutovábbítás és bérelt tehergépjárművel saját számlás áruszállítás közben a járművezetőnek a közúti forgalomban magánál kell tartania hitelesített elektronikus formátumban vagy papír alapon
a) a tehergépjármű bérletére vonatkozó szerződést vagy a szerződés hitelesített kivonatát, amely tartalmazza a bérbeadó és a bérlő nevét, a szerződéskötés napját és időtartamát, valamint a tehergépjármű azonosítási adatait, továbbá
b) a tehergépjárművet vezetőnek
ba) a bérlő gazdálkodó szervezetnél tagsági vagy részvényesi jogviszonyát igazoló iratot vagy
bb) a járművezető foglalkoztatására vonatkozó szerződést vagy ezek hitelesített kivonatát vagy
bc) egy három hónapnál nem régebbi fizetési jegyzéket.”
- 4. §** Az R. 34. §-a a következő (9)–(11) bekezdéssel egészül ki:
„(9) A közlekedési hatóság a bérelt tehergépjárművekre kiadott közösségi engedély hitelesített másolatának kiadásával egyidejűleg a gazdálkodó szervezet által bérelt tehergépjárművek hatósági jelzését a közúti fuvarozó vállalkozásokról vezetett, az 1071/2009/EK rendelet 16. cikke szerinti nemzeti elektronikus nyilvántartásban rögzíti.
(10) A közlekedési hatóság – mint nemzeti kapcsolattartó – teljesíti a tagállamot terhelő tájékoztatási és a tagállamok illetékes hatóságai közötti igazgatási együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási kötelezettséget.
(11) A (9) bekezdésben említett információ cseréjét a közlekedési hatóság az (EU) 2016/480 bizottsági végrehajtási rendeletben meghatározott, a közúti fuvarozó vállalkozásokról vezetett nemzeti elektronikus nyilvántartásokon keresztül teljesíti.”
- 5. §** Az R. 38. § (2) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:
(Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)
„g) a gépjárművezető nélkül bérelt járművek közúti árufuvarozásra történő használatáról szóló 2006/1/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. április 6-i (EU) 2022/738 európai parlamenti és tanácsi irányelv.”
- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- 7. §** Ez a rendelet a gépjárművezető nélkül bérelt járművek közúti árufuvarozásra történő használatáról szóló 2006/1/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. április 6-i (EU) 2022/738 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 372/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelete
a központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló
309/2011. (XII. 23.) Korm. rendeletnek az orosz–ukrán háború elől Magyarországra menekülő személyek
tájékoztatását támogató portálra vonatkozó módosításáról**

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló 309/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

1. melléklet a 372/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelethez

A központosított informatikai és elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló 309/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. melléklete a következő 125. ponttal egészül ki:
„125. az orosz–ukrán háború elől Magyarországra menekülő személyek tájékoztatását támogató portál”

**A Kormány 373/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelete
az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt
jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű
beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet
módosításáról**

A Kormány a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 12. § (4) bekezdés a)–c) pontjában, valamint 12. § (5) bekezdés a)–b) és d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-a a következő (5b) bekezdéssel egészül ki:
„(5b) A 2. mellékletben foglalt táblázat 96. sora szerinti beruházás megvalósításának helyszíne és annak közvetlen környezete tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (2) bekezdése szerinti, egyes fás szárú növények védelmére vonatkozó települési önkormányzati előírások helyett a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet 6–8. §-át kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy amennyiben a fás szárú növény pótlása az ingatlan adottsága miatt nem vagy csak részben teljesíthető, a pótlást a Pest Vármegyei Kormányhivatal által kijelölt, a kivágással érintett ingatlanok vagyongazdálkodója vagyongazdálkodásában álló, Gomba településen elhelyezkedő másik ingatlanon kell teljesíteni.”

- 2. §** A Korm. rendelet a következő 6/ZS. §-sal egészül ki:
„6/ZS. § (1) A 2. mellékletben foglalt táblázat 96. sora szerinti beruházással érintett ingatlanon hitéleti, oktatási célú épületek és azok kiszolgáló építményei helyezhetők el, a (2) bekezdésben meghatározott sajátos beépítési szabályok és egyedi építési követelmények alkalmazásával, azzal, hogy
a) a hatályos településrendezési terv vagy az OTÉK előírásait a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, továbbá
b) ha a hatályos településrendezési terv vagy az OTÉK a beépítés (2) bekezdésben meghatározott sajátos szabályaival ellentétes vagy azzal össze nem egyeztethető előírást tartalmaz, akkor a településrendezési terv és az OTÉK előírásait nem lehet alkalmazni.
(2) A 2. mellékletben foglalt táblázat 96. sora szerinti beruházással érintett ingatlanra vonatkozóan az OTÉK 42. § (2) bekezdése, valamint az OTÉK 4. melléklet 5. pontja szerint meghatározott számú személygépkocsi- és autóbuszvárakozóhely elhelyezését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy 20 darab személygépkocsi elhelyezését kell biztosítani.”
- 3. §** A Korm. rendelet a következő 64. §-sal egészül ki:
„64. § E rendeletnek az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 373/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr56.) módosított 1. § (3)–(5a) bekezdését és 3. § (2)–(3) bekezdését, valamint megállapított 1. § (5b) bekezdését, 6/ZS. §-át, 2. mellékletében foglalt táblázat 96. sorát és 3. mellékletében foglalt táblázat 15. sorát a Módr56. hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.”
- 4. §** A Korm. rendelet
a) 2. melléklete az 1. melléklet,
b) 3. melléklete a 2. melléklet
szerint módosul.
- 5. §** A Korm. rendelet
a) 1. § (3) bekezdésében a „89–91., 94. és 95.” szövegrész helyébe a „89–91. és 94–96.” szöveg,
b) 1. § (4) bekezdésében a „89. és 90.” szövegrész helyébe a „89–90. és 96.” szöveg,
c) 1. § (5) bekezdésében az „a fás szárú növények védelmére vonatkozó önkormányzati” szövegrész helyébe az „az egyes fás szárú növények védelmére vonatkozó települési önkormányzati” szöveg,
d) 1. § (5a) bekezdésében az „a fás szárú növények védelmére vonatkozó önkormányzati” szövegrész helyébe az „az egyes fás szárú növények védelmére vonatkozó települési önkormányzati” szöveg,
e) 3. § (2) bekezdésében a „14. és 45–49.” szövegrész helyébe a „14., 45–49. és 96.” szöveg,
f) 3. § (3) bekezdésében a „84–92., 94. és 95.” szövegrész helyébe a „84–92. és 94–96.” szöveg lép.
- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 373/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelethez

A Korm. rendelet 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 96. sorral egészül ki:

	(A)	B	C
1.	A beruházás megnevezése	A beruházás megvalósításának helyszíne	Koordinációra kijelölt főispán)
96.	Fáy András Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fejlesztése	Gomba belterület 617 helyrajzi számú ingatlan	Pest Vármegyei Kormányhivatalt vezető főispán

2. melléklet a 373/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelethez

A Korm. rendelet 3. mellékletében foglalt táblázat a következő 15. sorral egészül ki:

	(A)	B	C
1.	A beruházás megnevezése	A beruházás megvalósításának helyszíne	A beruházás megvalósításához szükséges közterület-használat időtartama)
15.	Fáy András Református Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola fejlesztése	Gomba belterület 617 helyrajzi számú ingatlan	kivitelezés kezdetétől 2026. 12. 31-ig

**A Kormány 374/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelete
az Országos Beruházás Monitoring Rendszer eljárásrendjéről és működtetéséről szóló
575/2021. (X. 12.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § Az Országos Beruházás Monitoring Rendszer eljárásrendjéről és működtetéséről szóló 575/2021. (X. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OBMR rendelet) 1. alcíme helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. A rendelet hatálya, alkalmazási köre

1. § (1) A rendelet hatálya kiterjed

a) a 100 millió forintot elérő vagy meghaladó összértékű olyan egyéb tárgyi eszköz beszerzésre, valamint
b) a 10 millió forintot elérő vagy meghaladó összértékű olyan építési beruházásra,
amely a Kormány vagy miniszter irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szerv, az állam közvetlen vagy közvetett többségi befolyása alatt álló gazdasági társaság vagy önkormányzat, egyház, civil szervezet irányítása, felügyelete mentén valósul meg, és amely előkészítéséhez, megvalósításához felhasználni tervezett vagy felhasznált központi költségvetési vagy európai uniós forrás mértéke külön-külön vagy együttesen az építési beruházás, illetve egyéb tárgyi eszköz beszerzés (a továbbiakban együtt: beruházás) becsült vagy végleges összértékének ötven százalékát meghaladja.

(2) Ha az azonos célt szolgáló beruházás különböző források felhasználásával valósul meg, az azonos jellegű forrásokat együttesen kell figyelembe venni a beruházás összértékén belül képviselt, (1) bekezdés szerinti arányuk meghatározásakor.

(3) Ha az azonos célt szolgáló beruházás szakaszosan, több, egymást követő időszakot érintően valósul meg, az egyes szakaszok értékét együttesen kell figyelembe venni a beruházás (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti összértékének meghatározásánál.

1/A. § (1) Ezt a rendeletet kell alkalmazni a beruházásokkal kapcsolatos

- a) Országos Beruházás Monitoring Rendszer (a továbbiakban: OBMR) működtetésére és szükség szerinti továbbfejlesztésére, az ahhoz történő csatlakozásra és annak használatára;
- b) adatok nyilvántartására, az adatvédelmi jogszabályokkal összhangban;
- c) adatok alapján a források pénzügyi felhasználásának, valamint a beavatkozások eredményeinek és a kitűzött célokhoz viszonyított teljesítményének átfogó, különösen hatékonysági, eredményességi és célszerűségi szempontokra kiterjedő, rendszeres jelleggel történő vizsgálatára (a továbbiakban: monitoring).

(2) Ezt a rendeletet kell alkalmazni a Kormányzati Beruházás-monitoring Iroda (a továbbiakban: Monitoring Iroda) eljárásrendjére és működésére.

(3) Ezt a rendeletet nem kell alkalmazni a honvédelmi, katonai, valamint nemzetbiztonsági célú és rendeltetésű, továbbá a Magyarország védelmi, biztonsági érdekét érintő, az Országgyűlés által közbeszerzési vagy beszerzési eljárás alól mentesített beruházásokra.”

2. § Az OBMR rendelet 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § E rendelet alkalmazásában

1. *beruházás-felelős*: a beruházás felelőseként a beruházásról szóló kormányhatározatban kijelölt jogi személy, vagy természetes személy kijelölése esetén az irányítása alá tartozó jogi személy, kormányhatározat hiányában a támogatói döntést hozó természetes személy irányítása alá tartozó szervezeti egység, ami az európai uniós forrásból megvalósuló beruházás esetén az operatív programot felügyelő szervezeti egység;
2. *egyéb tárgyi eszköz beszerzés*: egyedi eszközre vagy eszközcsoportra irányuló, építési beruházáshoz közvetlenül nem kapcsolódó, számviteli előírások szerinti tárgyi eszköz és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások beszerzése;
3. *építési beruházás*: a közbeszerzésekről szóló törvény szerinti építési beruházás, ideértve az építési tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó
 - a) szolgáltatás beszerzését – különösen a terület előkészítésének költsége, tervek előkészítése, hatósági engedélyek beszerzése, projektmenedzsment, közbeszerzés – és ingatlan megvásárlását – különösen területvásárlás –, valamint
 - b) számviteli előírások szerinti tárgyi eszköz és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások beszerzését;
4. *OBMR*: a beruházások adatainak bejelentésére és nyilvántartására szolgáló, egyedi azonosítást lehetővé tevő, elektronikus felülettel rendelkező, országos monitoring rendszer.”

3. § (1) Az OBMR rendelet 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A beruházás-felelős a felelősségi körébe tartozó beruházásra vonatkozó, különösen az 1. melléklet szerinti adatokat naptári negyedévente, a negyedévet követő hónap 5. munkanapjáig szolgáltatja, illetve aktualizálja az OBMR-ben történő teljesítéssel.”

(2) Az OBMR rendelet 6. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A beruházás-felelős az egyes, felelősségi körébe tartozó beruházásokkal kapcsolatos, különösen az 1. melléklet szerinti adatokról a Monitoring Iroda megkeresésére soron kívül tájékoztatást ad.”

4. § Az OBMR rendelet 7. alcíme a következő 8. §-sal egészül ki:

„8. § Az Országos Beruházás Monitoring Rendszer eljárásrendjéről és működtetéséről szóló 575/2021. (X. 12.) Korm. rendelet módosításáról szóló 374/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módr.) 1. §-ával megállapított 1. § (1) bekezdése hatálybalépése előtt az e rendelet hatálya alá nem tartozó, az 1. § (1) bekezdése szerinti, a Módr. hatálybalépésekor folyamatban lévő beruházások esetében a 6. § (1) bekezdése szerinti adatszolgáltatást legkésőbb a 2023. év harmadik negyedévére vonatkozó adatszolgáltatással egyidejűleg kell teljesíteni.”

5. § Az OBMR rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

6. § Az OBMR rendelet

1. 3. alcím címében és 3. §-ában az „Országos Beruházás Monitoring rendszer” szövegrész helyébe az „OBMR” szöveg, valamint
2. 6. § (7) bekezdés a) pontjában az „e rendelet 1. melléklete” szövegrész helyébe az „1. melléklet” szöveg lép.

7. § Hatályát veszti az OBMR rendelet 6. § (10) bekezdése.

8. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 374/2023. (VIII. 7.) Korm. rendelethez

„1. melléklet az 575/2021. (X. 12.) Korm. rendelethez

Az OBMR-ben megjelenítendő adatok köre

	A	B
1.	Főbb adatkörök	Adatok
2.	Alapadatok	Beruházás azonosítója (beruházás kódja)
3.		Beruházás megnevezése
4.		Beruházás fő rendeltetése (funkcionális besorolás)
5.		Beruházás rövid leírása
6.		Beruházás aktuális státusza
7.		Beruházás helyszíne – cím, térképvázlat
8.		Település
9.		Vármegye
10.		Programszerű megvalósulás esetén a program neve
11.		Beruházás tárgya
12.		Beruházás jellege
13.		Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű-e a beruházás? (csak építési beruházás esetén kitöltendő)
14.		Közbeszerzés-köteles-e a beruházás?
15.		Engedélyköteles-e a beruházás? (csak építési beruházás esetén kitöltendő)

16.	A beruházás és az adatszolgáltatás résztvevői	Adatszolgáltató szerv	
17.		Kapcsolattartó	
18.		Telefonszám	
19.		Államtitkárság	
20.		Helyettes Államtitkárság	
21.		Főosztály vagy szakterület	
22.		Legutolsó adatszolgáltatás időpontja	
23.		Beruházást kezdeményező, előkészítésért felelős (csak építési beruházás esetén kitöltendő)	
24.		Megvalósításért felelős szerv (beruházó)	
25.		Beruházó adatszolgáltatója	
26.		Telefonszám	
27.		Támogató szerv	
28.		Kedvezményezett szervezet	
29.		Fővállalkozó vagy kivitelezésért felelős szervezet	
30.		Megvalósításban érintett egyéb szervezetek	
31.		Beruházó által megvalósítandó szakaszok (csak építési beruházás esetén kitöltendő)	
32.		Finanszírozás	Beruházás/beszerzés tervezett nettó értéke (forint)
33.			Beruházás/beszerzés tervezett áfaértéke (forint)
34.			Beruházás/beszerzés tervezett bruttó értéke (forint)
35.			EBBŐL: Beruházás/beszerzés hazai forrású tervezett bruttó értéke (forint)
36.	EBBŐL: Beruházás/beszerzés EU-s forrású tervezett bruttó értéke (forint)		

37.	EBBŐL: Beruházás/beszerzés saját forrású tervezett bruttó értéke (forint)
38.	Beruházás/beszerzés szerződött nettó értéke (forint)
39.	Beruházás/beszerzés szerződött áfaértéke (forint)
40.	Beruházás/beszerzés szerződött bruttó értéke (forint)
41.	EBBŐL: Beruházás/beszerzés hazai forrású szerződött bruttó értéke (forint)
42.	EBBŐL: Beruházás/beszerzés EU-s forrású szerződött bruttó értéke (forint)
43.	EBBŐL: Beruházás/beszerzés saját forrású szerződött bruttó értéke (forint)
44.	Beruházás rendelkezésre álló fedezetének nettó értéke (forint)
45.	Beruházás rendelkezésre álló fedezetének áfaértéke (forint)
46.	Beruházások rendelkezésre álló fedezetének bruttó értéke (forint)
47.	EBBŐL: Hazai forrás bruttó értéke (forint)
48.	EBBŐL: EU-s forrás bruttó értéke (forint)
49.	EBBŐL: Saját forrás bruttó értéke (forint)
50.	A fedezet igazolására szolgáló dokumentumok felsorolása
51.	További fedezetigény nettó értéke (forint)
52.	További fedezetigény áfaértéke (forint)
53.	További fedezetigény bruttó értéke (forint)
54.	EBBŐL: További hazai fedezetigény bruttó értéke (forint)
55.	EBBŐL: További EU-s fedezetigény bruttó értéke (forint)
56.	EBBŐL: További saját fedezetigény bruttó értéke (forint)
57.	Tárgyét megelőzően felhasznált költségvetési forrás (bruttó, forint)
58.	Tárgyévi költségvetési forrásigény a rendelkezésre álló fedezetből (bruttó, forint, negyedéves bontásban)
59.	Tárgyévi költségvetési forrásigény további fedezetigényből (bruttó, forint, negyedéves bontásban)
60.	Tárgyévi költségvetési forrásigény összesen (bruttó, forint, negyedéves bontásban)
61.	Tárgyét követő költségvetési forrásigény a rendelkezésre álló fedezetből (bruttó, forint)
62.	Tárgyét követő költségvetési forrásigény további fedezetigényből (bruttó, forint)
63.	Tárgyét követő költségvetési forrásigény összesen (bruttó, forint)
64.	Tárgyét megelőző tényleges kifizetés bruttó összege a vállalkozók részére (forint)
65.	Tárgyévben várható és tényleges kifizetés bruttó összege a vállalkozók részére (forint, negyedéves bontásban)
66.	Tárgyét követően várható kifizetés bruttó összege a vállalkozók részére (forint)

67.	Mérőföldkövek (terv, tény) (csak építési beruházás esetén kitöltendő)	I. Beruházás előkészítésének kezdete
68.		II. Beruházás előkészítésének vége
69.		III. Tervezési közbeszerzés kiírásának megjelenése
70.		IV. Tervezési közbeszerzés lezárása és szerződéskötés
71.		V. Kivitelezési közbeszerzési eljárás kiírásának megjelenése
72.		VI. Kivitelezési közbeszerzés lezárása és szerződéskötés
73.		VII. Kivitelezés kezdete, munkaterület átadása
74.		VIII. A kivitelezési (vállalkozói) szerződésben szereplő műszaki és pénzügyi mérőföldkövek (százalék)
75.		IX. A kivitelezés műszaki előrehaladásának aktuális állása (százalékos készültségi fok)
76.		X. Kivitelezés befejezése, munkaterület átvétele
77.	Mérőföldkövek (terv, tény) (csak egyéb tárgyi eszköz beszerzés esetén kitöltendő)	I. Tárgyi eszköz (köz)beszerzési eljárás kiírásának megjelenése
78.		II. Tárgyi eszköz (köz)beszerzés lezárása és szerződéskötés
79.		III. Tárgyi eszköz beszerzés kezdete, megrendelés elküldése
80.		IV. Tárgyi eszköz beszerzés befejezése, eszköz átvétele
81.	Feladatok	Megoldandó feladat
82.		Egyéb megjegyzések

"

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter 19/2023. (VIII. 7.) MK rendelete a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok létesítményeibe való belépés rendjéről

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 78. § (1) bekezdés c) pontjában és az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 43. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés 14. és 15. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § E rendelet alkalmazásában

1. *belépésre jogosító igazolvány:*
 - a) a polgári nemzetbiztonsági szolgálat személyi állománya tagjának szolgálati vagy munkáltatói igazolványa vagy a polgári nemzetbiztonsági szolgálat által előzetesen regisztrált elektronikus személyazonosító igazolványa,
 - b) a társszerv vezetőjének szolgálati vagy munkáltatói igazolványa,
 - c) a katonai rendfokozattal rendelkező ügyészségi alkalmazott szolgálati igazolványa,
 - d) a Védelmi Igazgatási Hivatal vezetőjének, illetve írásbeli felhatalmazása alapján munkatársának a foglalkoztatási jogviszonyát tanúsító igazolványa,
 - e) az alapvető jogok biztosának, illetve írásbeli felhatalmazása alapján munkatársának a foglalkoztatási jogviszonyát tanúsító igazolványa,
 - f) a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság vezetőjének, illetve írásbeli felhatalmazása alapján munkatársának a foglalkoztatási jogviszonyát tanúsító igazolványa, valamint
 - g) az Állami Számvevőszék, a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal és más, a polgári nemzetbiztonsági szolgálat költségvetési kötelezettségeinek teljesítését ellenőrző szerv, valamint a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat keretében működő Nemzeti Biztonsági Felügyelet, az ügyészség, illetve a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium hatósági feladatot ellátó szervezeti egységének vezetője, illetve jogszabály alapján a polgári nemzetbiztonsági szolgálattal összefüggésben ellenőrzést végző szerv munkatársának a foglalkoztatási jogviszonyt tanúsító igazolványa;
2. *különleges célokra szolgáló terület- és épületrész, helyiség:* a létesítményen belül található, közvetlenül műveleti feladatok végrehajtásához kötődő, műveleti eszközök elhelyezésére vagy rejtjeltevékenység ellátására szolgáló helyiségek, a műveleti nyilvántartó, az irattár, a titkos ügyiratkezelés céljára szolgáló helyiség, a biztonsági helyiség, az energiaellátást és az informatikai rendszer üzemelését biztosító helyiség, a fegyverszoba, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója (a továbbiakban: főigazgató) által ilyenként kijelölt terület;
3. *létesítmény:* a polgári nemzetbiztonsági szolgálat működésére szolgáló terület, valamint az azon található építmények összessége;
4. *polgári nemzetbiztonsági szolgálat:*
 - a) az Alkotmányvédelmi Hivatal,
 - b) az Információs Hivatal,
 - c) a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat és
 - d) a Nemzeti Információs Központ;
5. *társszerv:*
 - a) a polgári nemzetbiztonsági szolgálat,
 - b) a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat,
 - c) az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv,
 - d) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv,
 - e) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv,
 - f) a terrorizmust elhárító szerv,

- g) az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, valamint
- h) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

2. § (1) A létesítménybe

- a) személyazonosságának igazolása nélkül
 - aa) a köztársasági elnök,
 - ab) a miniszterelnök, valamint a miniszterek,
 - ac) az Országgyűlés elnöke,
 - ad) az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának elnöke és tagjai,
 - ae) az Alkotmánybíróság elnöke,
 - af) a Kúria elnöke,
 - ag) a legfőbb ügyész,
 - ah) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter által vezetett minisztériumban működő, a polgári nemzetbiztonsági szolgálat irányításáért felelős államtitkár és kabinetfőnöke, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításában közreműködő helyettes államtitkár,
 - ai) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatot irányító miniszter által vezetett minisztérium közigazgatási államtitkára, valamint
 - aj) a Miniszterelnöki Kabinetirodán működő, nemzetbiztonsági főtanácsadói feladatokat ellátó államtitkár;
- b) belépésre jogosító igazolványának felmutatása mellett
 - ba) a polgári nemzetbiztonsági szolgálat személyi állományának tagja (a továbbiakban: személyi állomány tagja),
 - bb) a társszerv vezetője, valamint
 - bc) a katonai ügyész, illetve a legfőbb ügyész által katonai büntetőeljárásra kijelölt ügyész;
- c) belépésre jogosító igazolványának és a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványának felmutatása mellett
 - ca) az alapvető jogok biztosa, továbbá vizsgálatot végző munkatársa,
 - cb) a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság vezetője, továbbá vizsgálatot végző munkatársa,
 - cc) a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat keretében működő Nemzeti Biztonsági Felügyelet vezetője, továbbá vizsgálatot végző munkatársa,
 - cd) az Állami Számvevőszék vezetője, továbbá vizsgálatot végző munkatársa,
 - ce) a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal és más, a polgári nemzetbiztonsági szolgálat költségvetési kötelezettségeinek teljesítését ellenőrző szerv vezetője, továbbá vizsgálatot végző munkatársa,
 - cf) az ügyészség a polgári nemzetbiztonsági szolgálattal összefüggésben ellenőrzést végző munkatársa,
 - cg) a Védelmi Igazgatási Hivatal főigazgatója, továbbá a polgári nemzetbiztonsági szolgálattal összefüggésben ellenőrzést végző munkatársa, valamint
 - ch) a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium hatósági feladatot ellátó szervezeti egységének vezetője, továbbá a polgári nemzetbiztonsági szolgálattal összefüggésben ellenőrzést végző munkatársa

léphet be.

- (2) A létesítménybe – az (1) bekezdésben meghatározottakon kívül – a polgári nemzetbiztonsági szolgálat által kiadott állandó vagy ideiglenes belépési engedély felmutatása mellett is be lehet lépni.

3. §

- (1) A személyi állomány tagja részére egyénhez kötött jogosultságbeállítás mellett biztosításra kerül a létesítmény területén működő elektronikus beléptetőrendszer használatához szükséges eszköz.
- (2) A polgári nemzetbiztonsági szolgálat a személyi állomány tagján kívüli belépő személyek számára kísérő személyt és az elektronikus beléptetőrendszer használatához szükséges eszközt biztosít.
- (3) A főigazgató által meghatározott személyi kör egyénhez kötött jogosultságbeállítás mellett az elektronikus beléptetőrendszer használatához szükséges eszköz birtokában, kísérő személy nélkül mozoghat a létesítményben.
- (4) A polgári nemzetbiztonsági szolgálat a személyi állomány tagján kívüli belépő személyek számára biztosítja az elzárt helyen történő őrzését azon birtokolt kommunikációs eszköz, fegyver és egyéb tárgy esetében, amely a polgári nemzetbiztonsági szolgálat működésének biztonságát veszélyeztetheti.

- 4. §** (1) A különleges célokra szolgáló terület- és épületrészbe, helyiségbe a személyi állomány tagján kívüli belépő személyek a látogatás céljának megjelölését követően, a főigazgató előzetes engedélyével léphetnek be, és ott a különleges működési rendre vonatkozó szabályok megtartásával tartózkodhatnak.
- (2) A különleges célokra szolgáló terület- és épületrészen, helyiségben a személyi állomány tagja különleges működési rendre vonatkozó szabályok megtartásával tartózkodhat.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott előírások a polgári nemzetbiztonsági szolgálattal összefüggésben jogszerűen tevékenységet végző személyt a jogkörének gyakorlásában nem akadályozhatják.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.
- 6. §** Hatályát veszti
- a) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter útján irányított nemzetbiztonsági szolgálatok létesítményeibe történő belépés rendjéről szóló 62/2012. (XII. 11.) BM rendelet, valamint
- b) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok létesítményeibe történő belépés rendjéről szóló 1/1996. (VI. 19.) TNM rendelet.

Rogán Antal s. k.,
Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 4/2023. (VIII. 7.) MvM rendelete az anyakönyvi szakvizsgáról szóló 23/2017. (VIII. 7.) MvM rendelet módosításáról

Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 95. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 30. § (1) bekezdés 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** Az anyakönyvi szakvizsgáról szóló 23/2017. (VIII. 7.) MvM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. §-a a következő (9a) bekezdéssel egészül ki:
- „(9a) A 2. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szervező az általa kiállított szakvizsga bizonyítványok tekintetében gondoskodik azok érvényességének nyilvántartásáról.”
- 2. §** (1) A Rendelet 6. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(6) A konzuli anyakönyvi szakvizsga I. bizonyítvány határozott ideig, a tartós, illetve ideiglenes külszolgálat időtartamának lejártáig érvényes. A szervező a bizonyítvány érvényességi idejének lejártával egyidejűleg intézkedik a bizonyítvány bevonásáról és érvénytelenítéséről.”
- (2) A Rendelet 6. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:
- „(7) A külpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium konzuli ügyekért felelős szervezeti egységének kormánytisztviselője által az ideiglenes külföldi kiküldetés előtt teljesített konzuli anyakönyvi szakvizsga I. bizonyítvány érvényességi ideje 5 év.”
- 3. §** (1) A Rendelet 7. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) A konzuli anyakönyvi szakvizsga II. bizonyítvány határozott ideig, a tartós, illetve ideiglenes külszolgálat időtartamának lejártáig érvényes. A szervező a bizonyítvány érvényességi idejének lejártával egyidejűleg intézkedik a bizonyítvány bevonásáról és érvénytelenítéséről.”
- (2) A Rendelet 7. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:
- „(6) A külpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium konzuli ügyekért felelős szervezeti egységének kormánytisztviselője által az ideiglenes külföldi kiküldetés előtt teljesített konzuli anyakönyvi szakvizsga II. bizonyítvány érvényességi ideje 5 év.”

- 4. §** Hatályát veszti a Rendelet 3. melléklet 6. pontja.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 19/2023. (VIII. 7.) AB határozata az Országgyűlés 2023. július 4-i ülésnapján elfogadott, az állami építési beruházások rendjéről szóló törvény 4. § (3) bekezdése, 16. § (1) bekezdésének „vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet” szövegrésze, valamint az 59. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény Alaptörvénnyel való összhangjának előzetes vizsgálata tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Országgyűlés a 2023. július 4-i ülésnapján elfogadott, az állami építési beruházások rendjéről szóló törvény 4. § (3) bekezdése, 16. § (1) bekezdésének „vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet” szövegrésze, valamint az 59. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenes.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A köztársasági elnök – az Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdése alapján – az Országgyűlés 2023. július 4-i ülésnapján elfogadott, az állami építési beruházások rendjéről szóló – még ki nem hirdetett – törvény (a továbbiakban: Törvény) 4. § (3) bekezdése, valamint az 59. § (2) bekezdés a) pontja, továbbá kapcsolódó rendelkezésként a 16. § (1) bekezdésének „vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. A köztársasági elnöki indítványában foglaltak szerint a Törvény (a törvényjavaslat száma: T/3677.) az állami építési beruházások rendjére vonatkozó, részletes és átfogó szabályokat állapít meg, e szabályok egy részét egyúttal sarkalatos rendelkezésként rögzíti. A Törvény ugyanakkor több rendelkezésében saját szabályaitól enged eltérést, akár miniszteri rendelettel is. Az indítvány szerint a Törvénytől alacsonyabb szintű jogszabálynak minősülő miniszteri rendeletben való – érdemi keretek nélküli – eltérés lehetősége kiüresítheti a törvényi, illetve részben sarkalatos törvényi szabályozást, sérti a normahierarchiát, illetve a sarkalatos törvények módosítására, a felhatalmazó rendelkezések meghatározottságára és a korlátlan mérlegelés kizártságára vonatkozó alkotmányos követelményeket [Alaptörvény T) cikk (3) és (4) bekezdés]. Mindez pedig végső soron a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság sérelmét okozza [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés].
- [3] A Törvény az állami építési beruházások rendjére vonatkozó, részletes és átfogó szabályokat állapít meg, és e szabályok egy részét egyúttal sarkalatos rendelkezésként rögzíti. A Törvény sarkalatosági záradékában foglaltaknak megfelelően az Országgyűlés sarkalatos rendelkezésként fogadta el a Törvény általános rendelkezéseit (alapelvek, célok, hatály, értelmező rendelkezések), valamint az állami építési beruházások közös szabályaira vonatkozó alapvető rendelkezések közül az állami építési beruházások típusaira és szakaszaira, illetve szereplőire irányadó egyes előírásokat, valamint egyes átmeneti szabályokat és felhatalmazó rendelkezéseket, továbbá a nemzeti vagyonról szóló törvény módosítására irányuló rendelkezéseket.
- [4] A köztársasági elnök hangsúlyozza, hogy a Törvény az állami építési beruházások rendjét érintően egy átfogó és részben sarkalatos törvényi szabályozási igénnyel lép fel, ugyanakkor a Törvény a hatálya alóli számos kivételt is meghatároz, illetve a Törvényben foglaltaktól több esetben is eltéréseket tesz lehetővé. A Törvény 4. § (1) bekezdése egyértelműen meghatározza a Törvény hatálya alóli kivételeket, emellett azonban a Törvény olyan állami építési beruházások vonatkozásában is eltéréseket tesz lehetővé, amelyek egyébként a hatálya alá tartoznak. Az eltérések egy részére a Törvény 12. § (12) bekezdése szerinti ágazati jogszabályban, más részére a Törvény 3. § (2) bekezdése,

- illetve 59. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kormányrendeletben, további részére a Törvény 4. § (2) bekezdése szerinti kormányhatározatban, még további részére pedig az állami beruházásokért felelős miniszternek (a továbbiakban: miniszter) a Törvény 4. § (3) bekezdése, illetve 59. § (2) bekezdés a) pontja szerinti rendeletében kerülhet sor.
- [5] A Törvény 12. § (12) bekezdése szerinti eltérési lehetőség kifejezetten csak egyes sarkalatosként meghatározott rendelkezésektől való eltérésre vonatkozik, az eltérésnek azonban a Törvény 12. § (12) bekezdése értelmében nem szükségszerűen sarkalatos törvényi formában, hanem „ágazati jogszabályok” formájában kell megjelennie. A köztársasági elnök hangsúlyozza, hogy a fentebb hivatkozott további, eltérést engedő rendelkezéseknek pedig a közös eleme, hogy azok egyrészt potenciálisan mind a Törvény egyes sarkalatosként meghatározott, mind pedig a Törvény egyéb rendelkezéseitől is lehetővé teszik az eltérést, másrészt az eltéréseket nem sarkalatos törvényi, de még csak nem is törvényi formában, hanem kormányrendeletben, miniszteri rendeletben, illetve kormányhatározatban teszik lehetővé. Noha a Törvény a saját szabályaitól való eltérést lehetővé tevő rendelkezéseit is sarkalatos rendelkezésként határozza meg, és emiatt a tárgykört a törvény formailag sarkalatos jelleggel szabályozza, a nem sarkalatos, illetve nem törvényi formában történő eltérést megengedő szabályok valójában a törvényi rendelkezéseket – köztük a sarkalatos és nem sarkalatos rendelkezéseket is – tartalmilag kiüresíthetik, áll az indítványban.
- [6] 2.1. A köztársasági elnök megjegyzi ugyanakkor azt is, hogy a fentebb hivatkozott, eltérést engedő szabályok egyes közös elemeik ellenére a jellegüknél fogva nem teljesen egyneműek.
- [7] A Törvény 12. § (12) bekezdése szerinti ágazati jogszabályok megalkotására nem a Törvény ad felhatalmazást, hanem csupán egy utaló szabállyal bizonyos meghatározott esetkörben teret enged a bármilyen – akár sarkalatos törvényi, akár egyszerű törvényi, akár egyéb – formában megjelenő, közelebbről nem meghatározott „ágazati” jogszabályok a Törvény egyes sarkalatos rendelkezéseitől eltérő rendelkezései alkalmazásának.
- [8] A Törvény 3. § (2) bekezdése szerinti kormányrendelet egyes konkrét tárgykör szerint meghatározott, speciális rendeltetésű állami építési beruházásokra vonatkozóan állapíthat meg eltéréseket, a Törvény alapelveivel és céljaival összhangban. E kormányrendelet megalkotására a Törvény 59. § (1) bekezdés a) pontja ad jogalkotási felhatalmazást.
- [9] A Törvény 4. § (2) bekezdése szerinti egyedi kormányhatározattal a Kormány bármilyen állami építési beruházást mentesíthet a Törvény alkalmazása alól az építési beruházás gyors lefolytatása érdekében, ha ahhoz kiemelt nemzeti vagy befektetésösztönzési érdek fűződik, vagy ha az építési beruházás – a legkisebb költség elvére figyelemmel – ezáltal alacsonyabb mértékű központi költségvetési forrás felhasználásával megvalósítható. A Törvény 4. § (2) bekezdése formailag nem az eltérés lehetőségére utal, a kormányhatározatban kifejezett eltérő tartalmi szabályok megállapítására nem kerülhet sor, a Törvény alkalmazása alóli mentesítés érdemben azonban a kormányhatározatban meghatározott egyedi állami építési beruházások vonatkozásában a Törvénytől való teljes eltérést jelent.
- [10] A Törvény 4. § (3) bekezdése szerinti, illetve a Törvény 59. § (2) bekezdés a) pontja szerinti jogalkotási felhatalmazás alapján kiadott rendeletében ugyanakkor a miniszter a kormányhatározati mentesítésre meghatározott szempontok fennállása esetén az adott – közelebbről meg nem határozott – állami építési beruházás esetében a Törvény egyes, a miniszter által diszkrecionálisan megjelölhető rendelkezéseitől eltérhet, azzal, hogy az eltérés nem lehet olyan terjedelmű, amely csorbítja a Kormánynak a Törvény alkalmazása alóli kormányhatározati mentesítésre vonatkozó jogosultságát, valamint nem járhat a Törvény alapelveit és céljait meghatározó rendelkezések (1. és 2. §) sérelmével. A köztársasági elnök hangsúlyozza, hogy a Törvény ezáltal a miniszter számára kifejezett eltérési lehetőséget teremt egyes – közelebbről meg nem határozott – törvényi rendelkezésektől, köztük potenciálisan a sarkalatosként elfogadott törvényi rendelkezésektől is, az olyan állami építési beruházások esetében, amelyeket a Kormány nem mentesített generálisan a Törvény alkalmazása alól.
- [11] Hozzáteszi a köztársasági elnök, hogy egyrészt a Kormány általi mentesítés lehetővé tételével, másrészt a törvényi szabályoktól való miniszteri rendeleti eltérés megengedésével a Törvény a Kormány és a miniszter között is egy olyan sajátos viszonyrendszert teremt, amelyben a miniszter ugyanazon szempontokra hivatkozással dönthet egy adott beruházás tekintetében a Törvény egyes rendelkezéseitől való eltérésről, amely szempontok alapján valójában a Kormány is dönthetne az adott állami építési beruházásnak a Törvény alkalmazása alóli teljes mentesítéséről.
- [12] 2.2. A köztársasági elnök álláspontja szerint a Törvény 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet megalkotásának indokál szolgáló, a Törvény 4. § (2) bekezdésében hivatkozott érdekek, valamint a Törvény tágran meghatározott alapelveivel és céljaival kapcsolatos, általánosan megfogalmazott korlátok nem képeznek érdemi szempontrendszert és kereteket. Ezzel összefüggésben a Törvény 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendeletre vonatkozó formális jogalkotási felhatalmazás nem olyan, kellően körülhatárolt tárgykörre vonatkozik,

amely kizárólag a (sarkalatos) törvényi szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények körén kívüli, illetve a törvényi szabályokhoz képest kiegészítő jellegű részletszabályokra korlátozódik, hanem a felhatalmazás nyomán lényegében a Törvény bármely rendelkezésétől való miniszteri rendeleti eltérés lehetővé válik, bármely állami építési beruházás tekintetében. A törvényi felhatalmazások valamely törvényben szabályozott tárgykör részletszabályainak, végrehajtási szabályainak megalkotására vonatkozhatnak, nem a törvény szabályaitól való parttalan eltérésre, áll az indítványban.

- [13] A Törvény egészétől, illetve egyes rendelkezéseitől való eltérés lehetősége a köztársasági elnök álláspontja szerint különösen a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet esetében veti fel az érdemi keretek nélküli, parttalan eltérés veszélyét. A Törvénynél alacsonyabb szintű jogszabálynak minősülő miniszteri rendeletben való eltérés lehetősége kiüresítheti a törvényi, illetve részben sarkalatos törvényi szabályozást, sérti a normahierarchiát, illetve a sarkalatos törvények módosítására, a felhatalmazó rendelkezések meghatározottságára és a korlátlan mérlegelés kizártságára vonatkozó alkotmányos követelményeket, mindez pedig végső soron a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság sérelmét okozza.
- [14] 2.3. Hivatkozva az Alkotmánybíróság több határozatára is, a köztársasági elnök kiemeli azt is, hogy a jogállam legfontosabb eleme a jogbiztonság, amelynek ki kell terjednie a jog egészére és egyes részterületeire is. A jogbiztonság egyrészt megkívánja a normavilágosságot, másrészt követelményt támaszt az egyes jogintézmények irányában is, amely szerint működésüknek előre kiszámíthatónak és előreláthatónak kell lennie. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 4. §-a úgy fogalmaz, hogy ha a egy tárgykört törvény szabályoz, törvényben kell rendezni az alapvető jogintézményeket és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat. A Jat. 5. §-a értelmében továbbá – az Alkotmánybíróság által is „alkotmányos jelentőségű elvárásnak” tekintett módon – a jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit, valamint nem lehet felhatalmazást adni – egyebek mellett – a szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, továbbá jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapítására.
- [15] A köztársasági elnök az Alkotmánybíróság határozatainak felhívásával hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése szerint a „magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik”. A törvényhozó hatalom és a végrehajtó hatalom szervei által gyakorolt jogalkotói hatáskör terjedelmét, egymáshoz való viszonyát a hatalmi ágak megosztásának az Alaptörvényben szabályozott rendje határozza meg. E szabályozott rend részét képezik az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései is. Az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdése szerint jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel, a T) cikk (4) bekezdése értelmében pedig a sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata értelmében a jogbiztonság elvének egyik garanciája a jogforrási hierarchia érvényesülése. A jogforrási hierarchia azt jelenti, hogy az alacsonyabb szintű jogszabály tartalma nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabály rendelkezéseivel. A jogszabályoknak a jogforrási hierarchiában elfoglalt helyét az Alaptörvény rögzíti, a magasabb szintű jogszabállyal ellentétes szabályozás ezért egyúttal az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésének a sérelmét is jelenti, amely szerint jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.
- [16] Az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdése értelmében a miniszter törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.
- [17] 3. A fentiekben kifejtett indokok alapján a köztársasági elnök kéri, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg: a Törvény 4. § (3) bekezdése, 59. § (2) bekezdés a) pontja, továbbá kapcsolódó rendelkezésként a 16. § (1) bekezdésének „vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet” szövegrésze sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, C) cikk (1) bekezdését, T) cikk (3) és (4) bekezdését, valamint 18. cikk (3) bekezdését.
- [18] 4. Az építési és közlekedési miniszter az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 57. § (1b) bekezdése alapján az indítvány által támadott jogszabályi rendelkezésekkel összefüggő jogi álláspontját megküldte az Alkotmánybíróságnak. Az építési és közlekedési miniszter által megküldött álláspont egyrészt a köztársasági elnöki indítvány egyes elemeit cáfolja, másrészt az álláspont felveti a Törvény 4. § (2) bekezdése alkotmánybírósági vizsgálatának lehetőségét. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy ezen rendelkezés alaptörvényellenességének megállapítását a köztársasági elnök nem indítványozta. Az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az Abtv. 52. § (2) bekezdésére tekintettel, az indítványhoz kötöttség okán csak az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.

II.

- [19] 1. Az Alaptörvénynek az indítvány által felhívott rendelkezései:
„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
„T) cikk (3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.
(4) A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”
„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”
„18. cikk (3) A Kormány tagja törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.”
- [20] 2. A Törvény támadott rendelkezései:
„4. § (3) Az állami beruházásokért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében a (2) bekezdésben meghatározott szempontok fennállása esetén az adott állami építési beruházás esetében e törvény egyes rendelkezéseitől eltérhet azzal, hogy az eltérés nem lehet olyan terjedelmű, amely csorbítja a Kormány (2) bekezdés szerinti jogosultságát, valamint nem járhat az 1. és 2. §-ban foglalt rendelkezések sérelmével.”
„16. § (1) Az állami építési beruházás építtetője e törvény vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet eltérő rendelkezése hiányában a minisztérium.”
„59. § (2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben határozza meg
a) az állami építési beruházások esetében e törvény egyes rendelkezéseitől való eltérés egyes eseteit és az eltéréssel érintett rendelkezéseket,”

III.

- [21] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a jogosulttól érkezett előzetes normakontroll indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozottság követelményének eleget tesz. A kérelem tartalmazza azt az alaptörvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés a) pont], továbbá azt, amely az köztársasági elnök indítványozói jogosultságát megalapozza [Alaptörvény 6. cikk (4) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [a Törvény 4. § (3) bekezdése, 59. § (2) bekezdés a) pontja, továbbá kapcsolódó rendelkezésként a 16. § (1) bekezdésének „vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet” szövegrésze]; az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, C) cikk (1) bekezdés, T) cikk (3) és (4) bekezdés és 18. cikk (3) bekezdés]; indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett törvényi rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a megjelölt törvényi rendelkezések alaptörvény-ellenességét.
- [22] 2. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: a köztársasági elnök az állami építési beruházások rendszerének vonatkozó, a Törvény szerinti szabályozási koncepciót általánosságban nem sérelmezte, ezért az Alkotmánybíróság az indítvány elbírálása során a vizsgálatot – az Abtv. 52. § (2) bekezdésének megfelelően – szorosan a megjelölt alkotmányossági kérelemhez igazodóan, az indítványban kifejezetten vizsgálni kért és alaptörvény-ellenesnek tartott jogszabályi rendelkezések tekintetében végezte el {vö. 5/2021. (II. 9.) AB határozat, Indokolás, [13]}.

IV.

- [23] Az indítvány megalapozott.
- [24] Az Alkotmánybíróság elsőként a köztársasági elnök indítványának felhatalmazó rendelkezésekkel szemben támasztott alkotmányos elvárások sérelmét állító indítványi elemét, majd a törvényi és sarkalatos törvényi szabályozásra vonatkozó jogalkotási követelményeket, végül azok megsértésének hatását vizsgálta a normahierarchia és a jogbiztonság követelményeire. Ehhez az Alkotmánybíróság mindenekelőtt áttekintette az Alaptörvény a 18. cikk (3) bekezdésével, T) cikk (3) és (4) bekezdésével, valamint illetve B) cikk (1) bekezdésével kapcsolatos eddigi gyakorlatát.

- [25] 1. A miniszteri rendeleti jogalkotásra és a felhatalmazó rendelkezésekre vonatkozó alkotmányos elvárásokkal kapcsolatban az Alkotmánybíróság a következőket hangsúlyozza.
- [26] 1.1. Az indítványozó szerint a támadott szabályozásban foglalt kifogásolt rendelkezések [4. § (3) bekezdése, 16. § (1) bekezdés miniszteri rendeletre utaló szövegrésze, 59. § (2) bekezdés a) pontja] sarkalatos törvényi jogforrási szinten szabályozott garanciális főszabályok alóli eltérés megalkotására adnak törvénynél alacsonyabb, miniszteri rendeleti jogforrási szinten felhatalmazást. A Törvény 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendeletre vonatkozó formális jogalkotási felhatalmazás nem olyan, kellően körülhatárolt tárgykörre vonatkozik, amely kizárólag a (sarkalatos) törvényi szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények körén kívüli, illetve a törvényi szabályokhoz képest kiegészítő jellegű részletszabályokra korlátozódik, hanem a felhatalmazás nyomán a Törvény lényegében bármely rendelkezésétől való miniszteri rendeleti eltérés lehetőségét teremti meg.
- [27] 1.2. Az Alkotmánybíróság elsőként áttekintette a miniszteri rendeletalkotásra és az arra adott felhatalmazásra vonatkozó alkotmányos szabályokat. Az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdése alapján a Kormány tagja a törvényben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes. Ebből a szabályból két feltétel és egy korlát következik.
- [28] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy alkotmányos feltétel, hogy a Kormány tagja csak felhatalmazás alapján (iure delegato) alkothat jogot. A rendelet csak a feladatkörén belül, tehát saját ágazata körében adhatja ki. Mivel a miniszter csak törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján járhat el, nem rendelkezhet az Országgyűlés vagy a Kormány hatáskörébe tartozó ügyekben akkor sem, ha a szervek jogalkotó hatáskörükkel nem éltek, nem léphet a magasabb szintű jogalkotók helyébe. A rendelet elsődleges funkciója – mivel a kibocsátó a Kormány minisztere, vagyis a végrehajtó hatalom tagja – a törvények, illetve a Kormány rendeleteinek felhatalmazáson alapuló végrehajtása.
- [29] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a szabályozásból eredő korlát, hogy a megalkotott rendelet nem lehet a törvénnyel ellentétes. A rendeletalkotásnak további korlátját képezi a Jat. 4. §-a, mely szerint ha egy tárgykört törvény szabályoz, törvényben kell rendezni az alapvető jogintézményeket és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat. A rendeletalkotás tehát nem veheti át az alapvető jogintézmények szabályozását illetve azon lényeges garanciák szabályozását, amelyeket az Alaptörvény a törvényhozó feladatkörébe utal. A miniszteri rendelet nem rendelkezhet olyan tárgykörökben, amelyekben a szabályozás jogát az Országgyűlés vagy a Kormány magának tartotta fenn. Az Országgyűlés hatáskörébe telepített, kizárólagosan törvényalkotási jogkörben meghozható szabályok a fentiekén túl a szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, továbbá jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapítása, a Jat. 5. § (2) bekezdése alapján ugyanis erre a szabályozási körre törvénynél alacsonyabb jogforrás kibocsátására nem lehet felhatalmazást adni. Ellenkező esetben a törvényi szabályozás követelménye kiüresedne és ezáltal sérülne az Alaptörvénynek a hatalom megosztásáról szóló C) cikke, amely szerint a magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik. A hatalommegosztásból ugyanis az is következik, hogy törvényhozó hatalom és a végrehajtó hatalom a jogalkotási feladatok terén is elkülönül.
- [30] Kiemelendő, hogy a Jat. 5. § (3) bekezdése további szabályként írja elő, hogy kötelezettség alóli mentesülés, illetve kötelezettséggel kapcsolatos kedvezmény szabályainak megalkotására felhatalmazás adható, ám annak korlátjával a Jat. 4. §-át jelöli meg: azaz, ha egy tárgykört törvény szabályoz, törvényben kell rendezni az alapvető jogintézményeket és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat. A szabályozás logikájából következik, hogy az Országgyűlés kizárólagos törvényalkotási hatáskörébe tartozó szabályok, az alapvető jogintézmények és lényeges garanciákra vonatkozó szabályok nem delegálhatók és az alól törvénynél alacsonyabb jogforrási szinten kivétel alkotmányosan nem tehető.
- [31] 1.3. Magára a felhatalmazó rendelkezésre is vonatkoznak a fentiekén túl azonban olyan alkotmányos és törvényi korlátok, valamint pozitív kötelezettségek, amelyeknek a felhatalmazó normának meg kell felelnie. A Jat. 5. § (1) bekezdése alapján a jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. A Jat. 5. § (2) bekezdés a) pontja e úgy rendelkezik, hogy nem lehet felhatalmazást adni a jogszabály egészének végrehajtására, az 5. § (2) bekezdés c) pontja szerint pedig olyan tárgykör szabályozására, amelyet a felhatalmazást adó jogszabály nem szabályoz.
- [32] A Jat. alkotmányos jelentőségű elvárást fogalmaz meg akkor, amikor kimondja, hogy a magasabb szintű jogszabály által más jogalkotó számára adott felhatalmazásnak tartalmaznia kell a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit. A delegált jogalkotás alkotmányossági követelményeinek meg nem felelő szabályozás ellentétes jogállamiság, az ebből levezetett jogbiztonság követelményével {vö. 45/2012. (XII. 29.) AB határozat, Indokolás [100], 15/2008. (II. 28.) AB határozat, ABH 2008, 1324, 1331.}. Az Alkotmánybíróság a delegált jogalkotásra vonatkozóan a jogállamiság alkotmányos elvéből fakadó követelményként dolgozta ki, „hogy ha törvény valamely alkotmányos,

- illetőleg törvényben szabályozott jog korlátozására ad jogalkotási felhatalmazást valamely közigazgatási szervnek, a törvénynek meg kell határoznia a jogalkotási hatáskör terjedelmét, annak korlátait is" [109/2009. (XI. 18.) AB határozat, ABH 2009, 941, 960., idézi: 3026/2013. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [15]].
- [33] A felhatalmazó jogszabály kötelező tartalmi eleme, hogy meghatározza a felhatalmazás jogosultját, a tárgyát, kereteit, terjedelmét és korlátait. E feltételeknek konkrétan és kifejezetten kell lenniük. A felhatalmazás nem adhat teljes döntési szabadságot, az érdemi szempontrendszeret és kereteket nélkülöző „biankó” felhatalmazás nem állja ki az alkotmányosság próbáját [lásd pl. 62/2009. (VI. 16.) AB határozat, ABH 2009., 553, 576., 2/2003. (II. 7.) AB határozat, ABH 2003, 33, 40.]. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat (Indokolás [27]–[35]) alapján a biankó felhatalmazással kapcsolatban az Alaptörvény hatálybalépése előtti gyakorlatában kidolgozott érvek, jogelvek és alkotmányossági összefüggések felhasználásának nincs akadálya, ezért az erre vonatkozó korábbi gyakorlatát fenntartja és megerősíti.
- [34] Az Alkotmánybíróság elvi érveléssel mutat rá, hogy a jogalkotási felhatalmazásnak vannak az Alaptörvényből levezethető olyan alkotmányos korlátai, amelyeknek minden körülmények között érvényesülniük kell.
- [35] 1.4. A jelen ügyben vizsgált Törvény támadott rendelkezései megengedik a törvényi szabályoktól, azaz az építési beruházási rendtől való eltérést, ha azt a Törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet lehetővé teszi. A Törvény 4. § (3) bekezdése alapján az állami beruházásokért felelős miniszter a Törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében eltérhet a Törvény egyes szabályaitól. A 16. § (1) bekezdése az állami építési beruházás építtetőjeként a minisztériumot jelöli ki, de ez alól a szabály alól a 4. § (3) bekezdése alapján miniszteri rendelettel eltérést enged. A Törvény 59. § (2) bekezdés a) pontja pedig felhatalmazó rendelkezésként telepíti a miniszterre a rendeleti jogalkotást, melyben szabályozhatja „az állami építési beruházások esetében e törvény egyes rendelkezéseitől való eltérés egyes eseteit és az eltéréssel érintett rendelkezéseket”.
- [36] A Törvény indítvánnyal támadott szövegrészei mint jogalkotásra felhatalmazó szabályok, megjelölik a felhatalmazás jogosultját (az állami beruházásokért felelős miniszter). A felhatalmazás a Törvény 4. § (3) bekezdése a 4. § (2) bekezdésére utaló szabállyal a kiemelt nemzeti vagy befektetésösztönzési érdek, illetve az építési beruházás – a legkisebb költség elvére figyelemmel – alacsonyabb mértékű központi költségvetési forrás felhasználásával megvalósíthatóságát jelöli meg feltételként, korlátként pedig a Törvény alapelveit és a Törvény célját rögzítő 1. § és 2. §-t, valamint a Kormány 4. § (2) bekezdése szerinti jogosultságát. A felhatalmazás tárgyát, kereteit, terjedelmét, szempontrendszerét és a jogalkotás további korlátait azonban nem konkretizálja törvényi szinten. A támadott, felhatalmazó norma tehát a meghatározottság szempontjából többszörösen hiányosságban szenved. A miniszteri rendelettel történő eltérés lehetőségére az alábbi, részleteiben nem meghatározott, általános jellegű megszövegezéssel utal: „e törvény egyes rendelkezéseitől eltérhet”. Nem jelöli meg azonban, hogy a miniszter konkrétan mely szabályoktól térhet el, azaz generális felhatalmazást ad a törvényi szabályoktól eltérésre, anélkül, hogy körülhatárolná a szabályozás pontos tárgykörét. A rendelet a Törvény bármely rendelkezésétől eltérhet tehát, bármely építési beruházás tekintetében. Az eltérés tárgyra, terjedelmére, szempontrendszerére és korlátaira történő konkrét utalás nélkül a felhatalmazás arra sincs tekintettel, hogy az adott rendelkezések egyszerű többségű vagy sarkalatos rendelkezésnek minősülnek-e, azok az Országgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartoznak-e, a szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, továbbá jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapításáról szólnak-e, a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat szabályoznak-e. Ezekről való eltérésre rendeleti szinten – az Alkotmánybíróság fent ismertetett gyakorlata értelmében – nem adható alkotmányosan felhatalmazás.
- [37] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a Törvény 16. § (1) bekezdésében, az építtető személyének miniszteri rendeleti meghatározásához sem tartalmaz törvényi szempontokat, túl tág teret adva a mérlegelésre. A korlátok tekintetében továbbá hiányoznak azok a garanciák, amelyek a Törvény preambulumból, célját illetve az alapelveket érvényre juttató, valamint a sarkalatosági tárgykörben hozott törvényi részletszabályok kedvezményezettjeinek jogait biztosítanák. Az ilyen, az Országgyűlés számára kizárólagosan fenntartott törvényi szintű szabályozási tárgyköröket potenciálisan felülírni engedő, kvázi biankó jellegű felhatalmazás ellentétes az Alaptörvénnyel, sérti annak T) cikk (3) bekezdését és C) cikk (1) bekezdését.
- [38] 2. A sarkalatoságból fakadó jogalkotási követelmények sérelme kapcsán az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [39] 2.1. Az indítványozó szerint a támadott rendelkezések a törvénynél alacsonyabb szintű jogszabálynak minősülő miniszteri rendeletben való eltérés kiüresíti a sarkalatos törvényi szabályozást is, ezért sértik az Alaptörvény T) cikk (4) bekezdését.

- [40] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a sarkalatos törvény fogalmát az Alaptörvény vezette be, a sarkalatosság kérdéskörével az Alkotmánybíróság azóta több ízben is foglalkozott. Többek között az állami földvagyon kezelésével összefüggő törvény alkotmányossági vizsgálatáról szóló döntésében [16/2015. (VI. 5.) AB határozat, a továbbiakban: Abh1.] foglalta össze a vonatkozó gyakorlatát. Az Abh1. szerint „[a] sarkalatos törvények körét az Alaptörvény két módon határozza meg: egyrészt a) bizonyos tárgykörök esetében – mintegy általános jelleggel – kimondja, hogy e tárgyköröket, esetleg ezek részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg [...]; másrészt b) egyes esetekben az Alaptörvény ezeken belül külön is megnevez néhány kifejezett sarkalatos szabályozási tárgyat [...]” (Abh1., Indokolás [39])
- [41] Korábban az előző Alkotmány is előírta bizonyos törvények kétharmados (minősített) többséggel történő elfogadásának a követelményét. Az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat (Indokolás [27]–[35]) alapján a vonatkozó korábbi határozataiban a sarkalatos törvényhozási tárgykör mikénti értelmezésére vonatkozóan kidolgozott érvek, jogelvek és alkotmányossági összefüggések felhasználásának nincs akadálya” (Abh1., Indokolás [42]). Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben emlékeztetett az 1/1999. (II. 24.) AB határozat megállapításaira. „A minősített többség követelménye nemcsak az adott alkotmányi rendelkezés közvetlen végrehajtásaként kiadott törvény megalkotására vonatkozik, hanem e törvény módosítására (rendelkezéseinek megváltoztatására, kiegészítésére) és hatályon kívül helyezésére is. Az Alkotmány rendelkezése alapján minősített többséggel elfogadott törvényt egyszerű többséggel elfogadott törvénnyel nem lehet módosítani, vagy hatályon kívül helyezni. [...] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a kétharmados törvények közvetlen (tétéles) módosítása a kétharmados törvény szabályozási köréhez közel álló, azzal esetleg részben egybevágó, másik, egyszerű többséggel meghozható önálló törvény módosításával, vagy új törvény alkotásával alkotmányosan nem kerülhető meg. Mindez ugyanis oda vezethetne, hogy a kétharmados törvények formális érintetlenül hagyása ellenére az alapjogi, illetve az alapintézményi törvény a módosított, illetve újonnan alkotott – formálisan egyszerű többséghez kötött – törvényekhez képest elveszítené alkotmányosan meghatározó jelentőségét” (ABH 1999, 25, 40–41.).
- [42] Az Alaptörvény T) cikk (4) bekezdése alapján a sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A sarkalatosság mint jogintézmény társadalmi funkciója, hogy a lehető legszélesebb demokratikus legitimitáció álljon a megalkotott jogszabály mögött, ezt tükrözi, hogy a jogalkotás során az egyes törvényi szabályok elfogadásához és módosításához nem elegendő a jelen lévő országgyűlési képviselők felének, hanem annál magasabb matematikai arányú többség egyetértése szükséges. Magát a sarkalatosság célját, társadalmi és jogtechnikai rendeltetését kerüli meg és üresíti ki az olyan szabályozás, amely a sarkalatos törvényi szabályoktól való eltérést, nemhogy a parlamenti „egyszerű” többség számára, hanem a törvényi szint alatti, egy személyben kibocsátható jogforrási szintre delegálja. Az Alkotmánybíróság ezért osztja a köztársasági elnök érvelését, mely szerint a támadott rendelkezések azzal a veszéllyel járnak, hogy kiüresítik a sarkalatos törvényi szabályozást [Alaptörvény T) cikk (4) bekezdés].
- [43] 2.2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt is megvizsgálta, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések, amelyek a sarkalatos törvényi szabályoktól való eltérést engedik, sarkalatosnak minősülnek-e és kielégítik-e a sarkalatos törvényektől való eltérésre vonatkozó kritériumokat.
- [44] A Törvény 66. §-a tartalmazza a sarkalatosság záradékot, amely szerint a Törvény 1–13. §-a, 16. §-a, 59. § (2) bekezdés a), b) és d)–f) pontja, 61–65. §-a, valamint 79. §-a sarkalatosnak minősülnek. A Törvény egyes rendelkezései tehát sarkalatosak, további rendelkezései egyszerű többséggel módosíthatóak. A Törvény sarkalatosság záradéka magára a támadott, eltérést engedő felhatalmazó rendelkezésekre, tehát 4. § (3) bekezdésre, 16. § (1) bekezdésére és 59. § (2) bekezdés a) pontjára is vonatkozik, tehát magukra az eltérést engedő szabályokra is.
- [45] Az állami építési beruházások rendjéről szóló törvényjavaslat általános indokolása értelmében a jogalkotó új alapokra helyezi és egységesíti az állami építési beruházások rendszerét, ezzel összefüggésben újraszabályozza az állami építési beruházások teljes „életciklusát”. A Törvény 3. és 4. §-ához fűzött részletes indokolása értelmében a javaslat a Törvény személyi és tárgyi hatályát, valamint kivételszabályokat állapít meg.
- [46] Az indítványban támadott rendelkezések megteremtik annak lehetőségét, hogy sarkalatos törvény alól alacsonyabb jogforrási szinten eltérést engedjenek, illetve kivételszabályt alkossanak. Azok potenciálisan a Törvény egyes sarkalatos tárgykörbe tartozó (pl. nemzeti vagyont érintő), valamint a preambulum értelmében az Alaptörvény végrehajtásáról szóló, az Alaptörvény N) illetve P) cikkét is érintő, sarkalatosként meghatározott rendelkezéseitől is lehetővé teszik az eltérést, az eltéréseket nem sarkalatos törvényi, de még csak nem is törvényi jogforrási szinten teszik lehetővé. A kivételszabály, az eltérés lehetősége azonban szükségszerűen lerontja a törvényi szinten biztosított garanciális elemeket.

- [47] Eme eltérést engedő szabályok sarkalatossá minősítése olyan jogtechnikai megoldást jelent, ami nem felel meg a sarkalatossági tárgykörre, illetve a sarkalatos törvények tartalmától való eltérésre vonatkozó tartalmi követelményeknek. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint tehát a minősített többséget igénylő törvények tartalmának módosítására vonatkozó szigorúbb követelmény a sarkalatos törvény szabályozási körébe tartozó, törvénynél alacsonyabb szintű jogforrásnak eltérést engedő szabályozásra adott felhatalmazással alkotmányosan nem kerülhető meg, még akkor sem, ha a felhatalmazó rendelkezéseket maga a törvény formálisan sarkalatosnak minősíti.
- [48] 2.3. Az Alaptörvényből implicit módon levezethető az a követelmény, hogy a sarkalatos törvény célját nem ronthatják le egyszerű törvények. A derogáció tilalma nem csupán az egyszerű törvényekre, hanem az Alaptörvény és a Jat. jogforrási hierarchiára vonatkozó szabályaiból következően az alacsonyabb szintű jogforrásokra, a kormányrendeletre illetve a Kormány tagjának rendeletére is vonatkozik.
- [49] Az Alkotmánybíróság a 24/2016. (XII. 12.) AB határozatában kimondta: „A sarkalatosság elvi értelmezésénél nem lehet figyelmen kívül hagyni a jelenlegi jogforrási rendszer nagyfokú bonyolultságát, a nem több-, hanem egyenesen sokszintű szabályozást, a nagyszámú utaló és általános közvetítő szabályt, a dogmatikai jogréteg beszivárgását a kodifikációba, amelyek következtében a sarkalatosság nem minden esetben és nem minden szabályozandó részletkérdés tekintetében tekinthető kizárólagosnak. Függetlenül attól, hogy a sarkalatosságot hogyan értelmezzük – törvényre, szabályozási tárgyra vagy konkrét rendelkezésre vonatkoztatjuk-e –, nem tartható az a következtetés, miszerint egy sarkalatos szabály tartalmához más jogforrás (egyszerű törvény, esetleg rendelet) soha semmit ne tehetne hozzá. Az nem lehet vitás, hogy a sarkalatos szabályt nem sarkalatos szabály nem helyezheti hatályon kívül, illetve tartalmát, alkalmazhatóságát nem szűkítheti – ezt hordozza a non derogatur-elv. Más a helyzet azonban a kibővítéssel, a sarkalatos szabály alkalmazhatóságát biztosító kiegészítő szabályok megalkotásával. Még az Alaptörvény és törvény viszonyában is megállapítható, hogy önmagában abból, hogy egy kérdést az Alaptörvény szabályoz, nem következik – külön felhatalmazás hiányában sem –, hogy jogszabály ne pontosíthatná ugyanazt a kérdést.
- A sarkalatosság tehát a vizsgált [törvény] sajátosságaitól eltekintve sem zárja ki feltétlenül, hogy a sarkalatos törvénnyel biztosított feladat- és hatáskör egyszerű törvénnyel vagy alacsonyabb szintű jogszabállyal ne lenne bővíthető. Különösen akkor nem, ha a bővítés más, az Alaptörvényben vagy sarkalatos törvényben meghatározott feladat vagy érték biztosításához feltétlenül szükséges. Az ezzel ellentétes következtetés nem pusztán formalista lenne, de figyelmen kívül hagyná a jog célját. Azt, hogy a jog magatartási szabályokból áll, amelyeknek érvényesíthetőnek kell lenniük annak érdekében, hogy az általuk védett tartalom megvalósulhasson.” {24/2016. (XII. 12.) AB határozat, Indokolás [39]–[40]}
- [50] Mindebből következik, hogy a sarkalatos törvényi rendelkezések miniszteri rendelettel kiegészíthetők, bővíthetők, pontosíthatók, technikai részletszabályokat kidolgozhatnak, de a sarkalatos törvény garanciális rendelkezéseinek alkalmazhatóságát nem szűkíthetik, mivel az a non derogatur-elv sérelmét eredményezi.
- [51] Az Alkotmánybíróság e körben az építési és közlekedési miniszter jogi álláspontjában hivatkozott hasonló szabályozási formák kapcsán az alábbiakra mutat rá. A végrehajtási rendeletek esetén különbséget kell tenni a között, hogy egy törvénynek a Jat. alapján adott felhatalmazása a törvény végrehajtására vonatkozik, tehát az alapintézményeket és garanciális elemeket nem érintő technikai részletszabályok kidolgozására, vagy pedig a törvényi szabályoktól eltérésre. Az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet, hogy sarkalatos törvényhozási tárgykörben a törvény alapvető jogintézményeitől, és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciáitól való eltérésre miniszteri rendeletben alkotmányosan nincs lehetőség.
- [52] 2.4. Az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtettek szerint hangsúlyozza, hogy a sarkalatosság jogintézményével ellentétes, tartalmában a sarkalatos törvény alacsonyabb jogforrással történő módosításának teret adó, annak tartalmát potenciálisan erodáló jogszabály alaptörvény-ellenes. A támadott rendelkezések ezért az Alaptörvény T) cikk (4) bekezdésébe ütköznek.
- [53] 3. A normahierarchia, a jogállamiság és a jogbiztonság sérelme kapcsán a következőket kell kiemelni.
- [54] Az indítványozó szerint a szabályozás sérti a normahierarchiát, végső soron a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonságot.
- [55] 3.1. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy állandó gyakorlata szerint „a jogállamiság [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése] alkotmányos alapját jelentő jogbiztonság elvének egyik garanciája a jogforrási hierarchia érvényesülése. A jogforrási hierarchia azt jelenti, hogy az alacsonyabb szintű jogszabály tartalma nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabály rendelkezéseivel {3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [42]; 3152/2016. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [14]}. A jogszabályoknak a jogforrási hierarchiában elfoglalt helyét

- az Alaptörvény rögzíti [15. cikk (4) bekezdés, 18. cikk (3) bekezdés, 32. cikk (3) bekezdés, 41. cikk (5) bekezdés], a magasabb szintű jogszabállyal ellentétes szabályozás ezért egyúttal az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdésének a sérelmét is jelenti, amely szerint jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.” {3019/2017. (II. 17.) AB határozat, Indokolás [26]}
- [56] Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdése a normahierarchia részeként írja elő azt, hogy a Kormány tagja által alkotott rendelet törvénnyel, kormányrendelettel nem lehet ellentétes. Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy „[a]z Alaptörvény juttatja kifejezésre a hierarchikus rendet, a jogszabályok egymáshoz és az Alaptörvényhez való viszonyát” {21/2017. (IX. 11.) AB határozat, Indokolás [22]}. Az Alaptörvény e rendelkezése azt is biztosítja, hogy az Országgyűlés által megalkotott törvény tartalmát a miniszter rendeleti formát öltő döntése ne ronthassa le {vö. 31/2019. (XI. 4.) AB határozat, Indokolás [27]}.
- [57] 3.2. A jogalkotási felhatalmazás és a delegált jogalkotási hatáskör alapján kiadott jogszabályok alkotmányossági vizsgálata során az Alkotmánybíróság számos határozatában rögzítette, és továbbra is fenntartja, hogy a jogállam alkotmányi elve alapján értelmezi az Országgyűlés és a Kormány tevékenységének, a közhatalom gyakorlásának korlátait és kereteit, a hatalommegosztást. A közhatalom gyakorlásába tartozik a jogalkotás is [30/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 220, 233.; 66/1997. (XII. 29.) AB határozat, ABH 1997, 397, 403.].
- [58] A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket {vö. 3486/2022. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [40]}. A jogállamiság követelménye magában foglalja azt is, ha törvény valamely alkotmányos, illetőleg törvényben szabályozott jog korlátozására ad jogalkotási felhatalmazást valamely közigazgatási szervnek, a törvénynek meg kell határoznia a jogalkotási hatáskör terjedelmét, annak korlátait is {3026/2013. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [59] 3.3. A jogalkotó a Törvényben általános jellegű felhatalmazást adott a Törvény szabályaitól való eltérésre. Önmagában a 4. § (3) bekezdésében szereplő, „e törvény egyes rendelkezéseitől” való eltérésre történő, valamint a Kormány mentesítési jogosultságára utalás, mint korlát alapján nem határozható meg, hogy a miniszter milyen törvényi feltételek mentén, milyen rezsimben jogosult a tárgykör szabályozására. Nem beazonosítható, hogy pontosan mely szabályok alól, milyen feltételek mentén engedne eltérést. Így a miniszteri hatáskör teljes terjedelme és korlátai nem kellően tisztázottak, a polgárok számára nem megismerhetők és nem kiszámíthatók. Az ilyen felhatalmazó rendelkezés az Alaptörvénnyel ellentétes jogalkotási lehetőséget teremt. A delegált jogalkotás alkotmányossági követelményeinek meg nem felelő azon jogalkotói megoldás, amely az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdés szerinti felhatalmazást generálisan, a felhatalmazás konkrét törvényi kereteinek kidolgozottsága nélkül, az Alaptörvény T) cikk (3) bekezdése, illetve (4) bekezdése sérelmével vagy megkerülésével adja meg, a normahierarchia sérelmét eredményezi, így szükségszerűen ellentétes az Alaptörvény B) cikkében deklarált jogállamiság és az abból levezetett jogbiztonság követelményével.
- [60] Az Alkotmánybíróság az építési és közlekedési miniszter álláspontjában a normahierarchia körében előadottakkal kapcsolatban a következőkre mutat rá. A miniszter szerint a normahierarchia sérelme a nem létező alacsonyabb norma hiánya miatt jelenleg nem kérhető számon. Arra hivatkozik, hogy a jogalkotó egyelőre csupán a törvényi felhatalmazást alkotta meg, annak alapján sem a Kormány, sem a miniszter nem jártak még el, és csak a később megalkotandó miniszteri rendelet ismeretében lesz lehetőség azt megvizsgálni, hogy az illeszkedik-e a jogforrási hierarchiába. Ezzel szemben az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet, hogy a támadott Törvényben adott generális felhatalmazás alapján, amennyiben kétharmados rendelkezésektől eltérést enged, lehetőséget nyit arra, hogy a jogforrási hierarchiába ütköző jogszabályokat alkossanak. Ezen, kétharmados többségű szabályokat, garanciális rendelkezéseket esetleg lerontó, illetve azokkal ellentétes származékos jogalkotói aktusok jogrendszerben léte nem függhet az Alkotmánybíróság előtti megtámadástól: ezért e szabályok eredője, maga a generális eltérésre adott felhatalmazás sem engedhető meg. A jogrendszer koherenciáját sértő norma megalkotását megengedő felhatalmazás ugyanis az Alaptörvénnyel ellentétes jogalkotási lehetőséget teremt, így már ab ovo, önmagában alaptörvény-ellenes.
- [61] 4. Az Alkotmánybíróság e határozatának elvi tartalmaként az alábbiakat emeli ki.
- [62] Sarkalatos törvény az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdése alapján a Kormány tagját felhatalmazhatja jogalkotásra, azonban erre csak a felhatalmazásra vonatkozó alaptörvényi és törvényi keretek között kerülhet sor. A delegált jogalkotás a sarkalatos törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtására, bővítésére, kiegészítésére, pontosítására irányulhat, ám a sarkalatos szabályokat nem ronthatja le. A sarkalatos illetve törvényi tárgykörbe tartozó garanciális fő szabályoktól való eltérést illetve kivételt nem engedhet. Az ilyen felhatalmazás ugyanis a törvénnyel

ellentétes rendeletalkotásra jelentene jogalkotási lehetőséget. Ez a sarkalatos törvény mint jogintézmény céljával, az Alaptörvény jogforrási hierarchiájával, a jogrendszer koherenciájával is ellentétes eredményre vezetne. A jogrendszer koherenciáját sértő norma megalkotását megengedő felhatalmazás az Alaptörvénnyel ellentétes jogalkotási lehetőséget teremt, így már önmagában alaptörvény-ellenes.

- [63] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Törvény 4. § (3) bekezdése, 16. § (1) bekezdésének „vagy a 4. § (3) bekezdése szerinti miniszteri rendelet” szövegrésze és 59. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenes, sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, C) cikk (1) bekezdését, T) cikk (3) és (4) bekezdését, valamint 18. cikk (3) bekezdését.
- [64] 6. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy mindez nem jelenti azt, hogy ne létezne alkotmányos megoldás a Törvény által kitűzött célok megvalósítására. A törvényjavaslat általános indokolása szerint a Törvény egyik alapelve, hogy a kapcsolódó állami feladatokat lehetőség szerint az állami intézményrendszeren belül szükséges ellátni, az állami gazdasági társaságok irányából az állami beruházásokért felelős miniszter által vezetett minisztérium irányába áttérve azt, csökkentve ezáltal az irányítási szinteket is. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a fenti jogalkotói célt szolgáló szabályozásnak konkrét feltételeket tartalmazó felhatalmazáson, a sarkalatos törvényi tárgyköröket és az egyszerű többségű, az Országgyűlés kizárólagos törvényi szabályozásába tartozó tárgyköröket tiszteletben tartó, a speciális eljárásrend alapjait és arra vonatkozó kivételeket, eltérési lehetőségeket törvényi szinten szabályozó rendelkezéseken kell alapulnia.

V.

- [65] A kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, ezért a Törvény az Abtv. 40. § (1) bekezdése alapján nem hirdethető ki.
- [66] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2023. július 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: I/1564/2023.

Dr. Márki Zoltán alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [67] 1. A határozattal és annak indokaival egyetértek. Ugyanakkor indokoltnak látom párhuzamosan megemlíteni, aminek a jogforrási hierarchia szempontjából jelen ügyben jelentőséget tulajdonítok. Álláspontomat párhuzamos indokolásként csatolom [Abtv. 66. § (3) bekezdés].
- [68] 2. A jogrendszernek természetes része, velejárója az eltérések lehetősége. A törvények pontosan meghatározzák mely tárgykörben, mely jogalkotó, milyen jogi úton, formában térhet el (ami egyben meghatározza az eltérés kereteit, korlátait). Az eltérés biztosíthatóságának oka a törvénnyel szabályozott viszonyok változatossága és az ezekhez való alkalmazkodás igénye.
- [69] Másképpen szólva, önmagában az eltérés lehetősége nem a törvény lerontását célozza (hiszen az eltérés lehetősége is törvényi akarat), hanem épp ellenkezőleg, a garanciák megtartása mellett a sajátosságokhoz való jobb, hatékonyabb, szükségszerűbb alkalmazkodás lehetőségét biztosítja.
- [70] A Törvény 59. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott felhatalmazás lehetősége viszont megbontja a Törvény belső rendjét, ugyanis részint az egyes jogintézményeknél pontosan meghatározza, hogy a Kormány mely tárgykörben térhet el, viszont a miniszteri rendeletnél ezt az elhatárolást elmulasztja. (Más kérdés, lehetne-e olyan értelmezés, miszerint ahol a Kormány alkothat jogot, arra vonatkozóan értelemszerűen a miniszter nem – eleve, a felhatalmazó rendelkezés változatlansága mellette, illetve megváltoztatása nélkül sem – alkothat ellentétes tartalmú jogot.)
- [71] 3. A Törvény egyazon, egyaránt való akarata, hogy a Kormány és annak minisztere is eltérhet, ami önmagában nem vet fel kérdést. Nem merül fel a törvény adta mandátum továbbdelegálásának kérdése sem.
- [72] Ami felmerül az az, hogy a Kormány eltér, és azt a miniszter tovább mélyítheti. Ezáltal a törvény mesterségesen létrehoz egy versengő helyzetet, a két felhatalmazott között; akik egyike (a testületi döntéshozó) a másik (az egyéni döntéshozó) fölérendeltje. S a fölérendelt (testület) eltérési kritériuma, törvényi feltételköre kötöttebb, mint a másiké.
- [73] Helyesebb az lett volna, ha a Kormánynak (a testületnek) van általánosabb, míg a miniszternek azon belül konkrétabb, kötöttebb felhatalmazása az eltérésre. S nem fordítva.
- [74] Álláspontom szerint abban nincs kivetnivaló, hogy a Törvény odaadja egyaránt, egyazon akarral mindkettőnek az eltérés lehetőségét – a Törvény ezt megteheti. Ám ha ezek egymás alá-fölérendeltjei, akkor értelemszerűen nem lehet a törvényi kritérium a fölérendelt esetében szigorúbb, az alárendelt esetében pedig annál rugalmasabb. (Ha mellérendeltek, avagy közömbösök számára biztosított az eltérés lehetősége, akkor pedig nyilvánvalóan nem indokolt különbséget tenni.)

- [75] Másként szólva az eltérés feltételrendszerei közötti megfogalmazási különbség az, ami valójában a félreértésre, s adott esetben a törvényi akarat parttalan megváltozására vezető lehet.

Budapest, 2023. július 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

- [76] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2023. július 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

- [77] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2023. július 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

- [78] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2023. július 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

**Az Alkotmánybíróság 20/2023. (VIII. 7.) AB határozata
a Kúria Knk.II.39.057/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és
megsemmisítéséről**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Knk.II.39.057/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Sobor Dávid ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria Knk.II.39.057/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a Budapesten, 2023. május 9-én hozott 40/2023. számú határozatával az „Egyetért Ön azzal, hogy a tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6. mellékletében meghatározott testneveléssel együtt számított heti óraszámát három órával csökkenjen?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.
- [4] Az NVB határozatának indokolásában rámutatott, hogy a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. § (1) bekezdésében foglaltak szerint vizsgálnia kellett a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelést, amely követelmény a hivatkozott törvényi rendelkezés szerint kétirányú: annak a választópolgár és a jogalkotó tekintetében is fenn kell állnia.
- [5] Az NVB határozatának indokolásában felidézte, hogy hasonló tárgykörben korábban már hozott döntést, melynek során az 1007–1009/2018. számú határozataival a népszavazási kezdeményezések hitelesítését megtagadta. Ezen döntések felülvizsgálati kérelmek nyomán a Kúria elé kerültek, és a Kúria határozataival az NVB e döntéseit helybenhagyta.
- [6] Az NVB határozatában jelen kérdés kapcsán egyebek mellett kifejtette, hogy a tanulók heti óraszámának meghatározása mélyen tanügyi, oktatás-szakpolitikai, illetve finanszírozási kérdés is, és a benyújtott kezdeményezés nem ad választ arra, hogy a csökkenés hogyan érintené a kötelező, választható és egyéb foglalkozások megszervezését, továbbá a kérdés megtévesztő azért is, mert látszólag annak eredménye kizárólag az, hogy csökken a tanulók óraszám, azaz annak célja a diákok tehermentesítése, arra azonban nem világít rá, hogy ennek megvalósítása, vagyis a közoktatási rendszer ezen elemének megváltoztatása számos más változtatást is szükségessé tesz.
- [7] Az NVB indokolásának összegzésében kifejtette, hogy noha a kérdés logikailag megválaszolható egyetlen igennel vagy nemmel, valójában azonban a népszavazási kérdéssel érintett törvényi rendelkezésnek a kérdés szerinti megváltoztatása olyan jogkérdésben és fogalmi rendszerben való jártasságot igényel, amellyel csak a közvetlen érintettek, e szakterületen mélyebb ismeretekkel bíró szakemberek rendelkeznek, ezért a kérdés nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített választópolgári egyértelműség követelményének, így annak hitelesítését az Nsztv. 11. §-ában foglalt jogkörében eljárva megtagadta.
- [8] 1.2. A kérelmező felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a 2023. június 28-án hozott Knk.II.39.057/2023/3. számú végzésével az NVB 40/2023. számú határozatát megváltoztatta, és a népszavazási kérdést hitelesítette.
- [9] Határozatának indokolásában a Kúria hangsúlyozta, hogy a kérdés egyértelműsége megítélésénél a korábbiakban a Kúriának volt egy szigorú, szűkítő értelmezése, ugyanakkor azonban a népszavazási ügyekben újabban meghozott kúriai határozatok az egyértelműség kérdését tágabban értelmezve igyekeztek egységesíteni. A Kúria végzésének

indokolásában rögzítette, hogy a népszavazásra feltett kérdés választópolgári egyértelműségének megítélésakor elsősorban a szavak általános, nyelvtanilag elfogadott jelentését kell figyelembe venni, mely alapján megállapítható egy elsődleges, hétköznapi jelentés, ahogyan azt egy átlagosan tájékozott választópolgár érti („elsődleges jelentés elve”).

- [10] Kifejtette a Kúria továbbá azt is, hogy az Alaptörvény szerint a népszavazáshoz való joggal rendelkező, azaz nagykorú választópolgárok a tiltott tárgykörök kivételétől eltekintve minden, a politikai közösséget érintő, az Országgyűlés mint népképviselői szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben dönthetnek, abban a választópolgárt kompetensnek kell tekinteni („kompetens választópolgár alapelve”), és nincs olyan alkotmányos szabály, amely egy elsődleges jelentéssel rendelkező kérdés komplexitása vagy jelentős hatása miatt elvonna tárgyköröket a közvetlen hatalomgyakorlás köréből. Éppen ellenkezőleg: mind a tiltott tárgykörök taxációjából, mind a tág hatásköri meghatározásból, mind pedig az alapjogi jellegből következik, hogy a választópolgárok bármely elsődleges jelentéssel bíró kérdésben dönthetnek népszavazáson keresztül. A Kúria megállapítása szerint az NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciahiányt feltételező követelmény ezért nem egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel, még akkor sem, ha a kérdés egyértelműségén mint a népszavazási döntés immanens elemén keresztül próbálja meg azt a határozat igazolni.
- [11] A Kúria indokolása szerint az NVB határozatában foglaltakkal szemben a választópolgár számára eldöntendő kérdés a tanuló heti óraszámcsökkentésével összefüggésben egyértelműen meghatározható, hiszen abból megállapítható, hogy az az évfolyamonként jelenleg előírt tanórai számhoz képest a testneveléssel együtt számított óraszám három órával való csökkenését eredményezheti, így ennek értelmezhetősége szempontjából nem volt jelentősége azoknak az oktatásminőségi és munkaerőpiaci prognosztizációknak, amelyeket az NVB a határozatában szerepeltetett.
- [12] Végül a Kúria rámutatott arra is, hogy mind a kommunikációs alapjogok rendszeréből, mind pedig az Nsztv. szabályozásából következik, hogy a népszavazást kampányidőszak előzi meg, melynek során a szabad véleménynyilvánítással élve a politikai közösség egyes szereplői (pártok, a tudományos szféra képviselői, civil szervezetek stb.) kifejtik a kérdéssel kapcsolatos álláspontjukat. Tehát az Alaptörvény IX. cikke és az Nsztv. 1. § (1) bekezdése, illetve 69. §-ának szabályozása alapján a népszavazást a választással hasonló módon szabályozott ötvennapos kampányidőszak előzi meg, amelyből következik, hogy a népszavazás egy folyamat, amelyben megfelelő időt kell biztosítani arra, hogy a kérdést az egyes szereplők magyarázzák, annak hatásaira rámutassanak („érdemi diskurzus alapelve”). A Kúria végzésében kifejtett álláspontja szerint az érdemi diskurzus alapelvéből következik, hogy egyrészt nem lenne alkotmányos, ha a kérdés hitelesítését követően nagyon rövid időn belül tartanák meg a szavazást (nem lenne idő az érdemi diskurzus lefolytatására), és az is következik, hogy a hitelesítés során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést, és átlátnák-e annak hatásait, ha „most vasárnap” lenne a népszavazás, hanem azt, hogy egy intenzív és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e, átlátnák-e.
- [13] A Kúria fentiekre tekintettel az NVB határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a kérdést hitelesítette.
- [14] 2. az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [15] 2.1. A panasz indokolása kapcsán az indítványozó kifejtette, hogy az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles. E törvényi követelményt figyelmen kívül hagyni nem lehetne, azonban a panaszos szerint a Kúria támadott végzésében foglalt önkényes jogértelmezés pontosan a hivatkozott törvényi rendelkezés kiüresítését eredményezi, azaz a Kúria jelen ügyben tett elvi megállapításaival nem jogértelmezést, hanem lényegét illetően jogalkotási tevékenységet végez. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis a „kompetens választópolgár alapelve” és „az érdemi diskurzus alapelve” meghatározásával a Kúria a contra constitutionem értelmezés talajára helyezkedett.
- [16] Az indítványozó szerint a „kompetens” szó ugyan többféle jelentéstartalommal bír, ugyanakkor ezek mindegyike ellentétben áll az „átlagos tájékozottság” jelentésével. Hivatkozik ennek kapcsán a Magyar Értelmező Kéziszótár 2021. évi kiadására, mely szerint a kompetencia szó jelenthet illetékességet, valamint hozzáértést, szakértelmet is, míg a kompetens szó jelentése illetékes, szakértő, mértékadó. Ebből következően a „kompetens választópolgár” épphogy nem egyezik meg az „átlagosan tájékozott választópolgárral”. A Kúria által meghatározott új alapelv szerint – mondja az indítványozó – a jelen ügyben feltett kérdéssel kapcsolatban azt kell feltételezni, hogy

a választópolgárok az oktatás-nevelési szakemberekkel azonos módon érteni fogják, hogy a kérdésben szereplő „tanuló” kifejezés pontosan mely oktatási intézmények tanulóira vonatkozik, például a Waldorf-iskolába járó gyermek ebbe a kategóriába esik-e, avagy az ő óraszama az állami kerettantervhez való szigorú kötöttség hiánya miatt változatlan marad-e, továbbá a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6. mellékletében meghatározott testneveléssel együtt számított heti óraszám jelenleg melyik évfolyamon, melyik típusú oktatási intézményben mennyi, illetve hogyan hat ki a kérdés által sugallt óraszámcsökkentés az egyes tanulók jogaira és megkezdett tanulmányaik (kevesebb tanóra miatti) eredményességére.

- [17] 2.2. Az indítvány szerint a Kúria támadott végzésével bevezetett „érdemi diskurzus alapelve” közvetlenül ellentétes az Nsztv. 9. § (1) bekezdésének első fordulatával. A Kúria döntéséből ugyanis az következik, hogy a népszavazásban döntő szervek ezek után nem magának a kérdésnek az egyértelműségét, népszavazásra való alkalmasságát vizsgálják, hanem azt, hogy egy kampányidőszakban elsajátított információkkal felvértezve a szavazópolgárok képesek lesznek-e elsajátítani azt a tudást, ami a kérdés értelmezéséhez és döntésük meghozatalához szükséges. Az indítványozó szerint mindezzel a Kúria alaptörvény-ellenesen és az Nsztv.-be ütközően valójában elhárítja az NVB-től – és saját magától – a kérdés-egyértelműség vizsgálatának feladatát.

II.

- [18] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

„XXIII. cikk (7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

- [19] 2. Az Nsztv. érintett rendelkezése:

„9. § (1) A népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.”

III.

- [20] 1. Az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.

- [21] 1.1. Az országos népszavazás kezdeményezési eljárásban az Nsztv. 30. § (1) és (5) bekezdése alapján a Kúriának az NVB határozatát helybenhagyó vagy azt megváltoztató döntése elleni alkotmányjogi panaszt a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben történő közzétételétől számított nyolc napon belül lehet benyújtani. A Kúria támadott döntése a Magyar Közlöny 2023. évi 98. számában 2023. július hó 4. napján került közzétételre, az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt 2023. július hó 12. napján – határidőben – terjesztette elő a Kúrián.

- [22] 1.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Jelen ügyben a Kúria Knt.II.39.057/2023/3. számú végzése az ügy érdemében hozott döntés, amely ellen a további jogorvoslat a törvény erejénél fogva kizárt [Nsztv. 30. § (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panaszos jogosultnak és érintettnek tekinthető. Az Alkotmánybíróság az érintettség vizsgálatánál figyelembe vette azt, hogy a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott jogerős végzése országos népszavazásra irányuló kérdést hitelesített, amely hitelesítő döntés a panaszos indítványban felhívott, Alaptörvényben foglalt jogainak a gyakorlására is kihat. A konkrét esetben az Alkotmánybíróság a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban kidolgozott

érintettségi vizsgálat szempontjainak figyelembevételével megállapította, hogy az indítványozó – arra tekintettel, hogy köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló aktív pedagógus, testnevelés szakos tanár, így a hitelesített kérdés, illetve az alapján megalkotandó jogszabály az Alaptörvényben foglalt jogaira valamely különös tulajdonsága következtében van kihatással – érintettnek minősül.

- [23] 1.3. A határozott kérelem törvényi feltételeinek vizsgálata körében megállapítható, hogy az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek, tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, megjelöli a támadott bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit és az alaptörvény-ellenesség indoklását, valamint kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a végzés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azt meg, így a határozott kérelem alkotmányos feltételeinek eleget tesz.
- [24] Megállapítja az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó nem önállóan, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, amely érvelés az eljárás során kizárólag e vonatkozásban vehető figyelembe {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapítja ugyanakkor, hogy az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így e rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [26] 1.4. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételeket teljesíti-e.
- [27] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [28] Az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panaszban foglalt állítás – jelesen az, hogy a Kúria döntése kiüresítette az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott vizsgálatot – felvetette a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [29] 2. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [30] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [31] 1. Az Alkotmánybíróság a jelen határozatában is szükségesnek ítéli rögzíteni azt, hogy: „a Kúria alkotmányjogi panaszokkal támadott hitelesítő döntésében szereplő kérdés törvényességi szempontú vizsgálata a Kúria kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül a Kúria hitelesítő döntését abban a törvényességi kérdésben, hogy a hitelesített kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt – választói, illetve törvényalkotói – egyértelműség követelményének megfelelt-e. [...] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjában és az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel.” (Abh1., Indokolás [28]) Az Alkotmánybíróság a következőes gyakorlata szerint: „A kérdés hitelesítése körében – ahogyan a jelen ügyben is – a Kúria döntése, mint bírósági döntés az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható meg, de az alkotmányjogi panaszban Alaptörvényben biztosított jog (pl. tisztességes eljáráshoz való jog, népszavazáson való részvétel joga) sérelmére kell hivatkoznia [...]” {3195/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [21], 11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [15]}
- [32] Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, ami a jelen alkotmányjogi panaszjárásban is irányadó. Fontos rögzíteni, hogy a fentiek alapján az Alkotmánybíróság a jelen ügyben nem azt vizsgálja, hogy a népszavazási kérdés megfelelt-e a választói, illetve jogalkotói egyértelműség követelményének, hanem azt, hogy Kúria az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezte-e az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [33] 2. A továbbiakban az Alkotmánybíróság tehát azt vizsgálta, hogy a Kúria a népszavazási kérdés egyértelműségére vonatkozó törvényi rendelkezés értelmezése során előidézett-e alapjogsérelmet. E körben először rögzítette, hogy „[a]z Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” {Abh2., Indokolás [26], megerősítve: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság

gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Az Alkotmánybíróság a jogalkalmazói önkény fennállásából fakadóan azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]}. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságokra nézve expressis verbis rögzíti az Alaptörvénnyel összhangban lévő, alkotmánykonform értelmezés kötelezettségét. „Az Alaptörvény 28. cikke az alkotmánykonform értelmezés követelményeit a jogszabályok bíróság általi alkalmazása körében határozza meg, mivel azonban a népszavazás a közvetlen hatalomgyakorlás megnyilvánulásaként – főszabályként – jogalkotásra irányul, a Kúria a népszavazási kérdés hitelesítésekor sem tekinthet el ezen alaptörvényi rendelkezés érvényre juttatásától.” {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]}

- [34] 3. A Kúria támadott végzése három elvi megállapítást tesz, ennek keretében egyrészt rögzíti az ún. elsődleges jelentés elvét, amely szerint a népszavazásra javasolt kérdés egyértelműségi vizsgálatánál a szavak általános jelentése alapján annak elsődleges értelmezéséből kell kiindulni, ahogyan azt egy átlagosan tájékozott, társadalmi, gazdasági ismeretekkel rendelkező racionális választópolgár a mondat nyelvtani értelme szerint érthette. Másrészt bevezeti a kompetens választópolgár és az érdemi diskurzus fogalmát, az előbbi szerint az Országgyűlés a feladat- és hatáskörébe tartozó, tiltott tárgykörnek nem minősülő ügyekben a választópolgárokat kompetensnek kell tekinteni az adott kérdés vonatkozásában, az utóbbi szerint pedig a népszavazás hatásainak ismertetése elsődlegesen a népszavazást megelőző kampány során lefolytatandó párbeszéd feladata.
- [35] A fentiekből következően minden olyan – akár komplex hatású – kérdés teljesíti a választópolgári egyértelműség követelményét, amely érinti az Országgyűlés feladat- és hatáskörét, és nem tartozik a tiltott tárgykörbe, amennyiben a kérdésnek megállapítható az elsődleges jelentése.
- [36] Az érdemi diskurzus alapelvéből pedig az következik, hogy egyrészt nem lenne alkotmányos az, ha a kérdéshitelesítést követően nagyon rövid időn belül tartanák meg a szavazást (hiszen nem volna így idő az érdemi diskurzus lefolytatására), másrészt a kérdés hitelesítése során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést, és átlátnák annak hatásait, ha „most vasárnap” lenne a népszavazás, hanem hogy egy intenzív és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e azt, és átlátnák-e hatásait (Kúriai végzés Indokolásának 48. pontja).
- [37] 4. Az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy a Kúria az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség fogalmának értelmezése során figyelemmel volt-e az Alaptörvény 28. cikke szerinti szempontokra, vagy olyan mértékben elszakadt a norma szövegétől, ami már az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozó önkényes bírói jogértelmezésnek minősül.
- [38] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak ellenére nem vette figyelembe a jogalkotó akaratát a norma értelmezésekor. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség), továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség). A törvényjavaslatához fűzött jogalkotói indokolás szerint a jogalkotói cél az Alkotmánybíróságnak a népszavazási kérdések egyértelműségére vonatkozó gyakorlata törvényi szintre emelése volt. 2012. január 1-jét megelőzően ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott a népszavazási kérdések hitelesítésével kapcsolatos jogorvoslat (kifogás) elbírálása, a hatáskör csak ezt követően került át a Kúriához.
- [39] A fentiek alapján a jogalkotói akarat feltárásához szükséges az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának figyelembevétele, amelyet a 29/2012. (V. 25.) AB határozat az alábbiak szerint foglalt össze: „az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alaptörvényben szabályozott törvényalkotási jogkörét korlátozza, mivel az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség).” {29/2012. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [29]}

- [40] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria jogértelmezése túlterjeszkedik az egyértelműség fenti fogalmán, amikor kitérít az értelmezési kereteket.
- [41] A kompetens választópolgár elvének bevezetése egyrészt önellentmondást jelent, hiszen a kompetens szó jelentése túlmutat az átlagos tájékozottságon. Az Alkotmánybíróság e tekintetben osztja az indítványozó azon álláspontját, amely szerint a kompetens szó elsődleges jelentése az általános ismereteken felüli tudást tételez (hozzáértő, szakavatott, jártas értelemben használja a magyar nyelv). Másrészt kiüresíti a népszavazási kérdés egyértelműségének vizsgálatát, amikor lényegében rögzíti, hogy bármely – az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó – népszavazási kérdés tekintetében kompetensnek, hozzáértőnek kell tekinteni a választópolgárokat. Ha elfogadjuk ezt az értelmezést, akkor bármilyen komplex szakkérdés feltehető úgy, hogy arra egyértelmű „igen”-nel vagy „nem”-mel lehessen válaszolni, anélkül, hogy a kérdést és így az arra adandó válasz hatásait, következményeit teljes mélységében átfogná a választópolgárok tudata.
- [42] Az érdemi diskurzus alapelve pedig lényegében azt fogalmazza meg, hogy népszavazási kérdésnek nem kell egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, elegendő, ha a választópolgárok a kampányidőszak végén – a kampányban elhangzó tények, érvek, vélemények figyelembevételével – kerülnek a kompetens választó szerepébe, azaz ekkorra fogja át tudatuk a kérdés valódi tartalmát, értelmét.
- [43] A Kúria fenti jogértelmezése a népszavazási kérdés egyértelműségének tartalmi és idődimenzióját tágítja ki, egyrészt relativizálva magának a kérdésnek az egyértelműségét, másrészt áthelyezve az egyértelműség követelményét egy jövőbeli időpontra, azaz a kérdésnek nem kell ab ovo egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, hanem csak a kampányidőszakot követően, a szavazás napján.
- [44] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúriának az Nsztv. 9. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi szegmensét, és ezzel a contra legem jogértelmezés egyúttal contra constitutionem önkényessé vált, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét okozta. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította, hogy a Kúria Knk.II.39.057/2023/3. számú végzése alaptörvény-ellenes, és megsemmisítette azt.
- [45] 7. Az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése sérelmére is. Tekintettel arra, hogy a Kúria Knk.II.39.057/2023/3. számú végzését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére tekintettel megsemmisítette, az állandó alkotmánybírói gyakorlata alapján a megjelölt egyéb alapjog sérelmét már nem vizsgálta.

V.

- [46] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2023. július 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírói ügyszám: IV/1560/2023.

Az Alkotmánybíróság 21/2023. (VIII. 7.) AB határozata a Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Sobor Dávid ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a Budapesten, 2023. május 9-én hozott 41/2023. számú határozatával az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a helyi tanterv a tanórai foglalkozások időkerete harminc százalékának felhasználásáról rendelkezessen?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.
- [4] Az NVB határozatának indokolásában rámutatott, hogy a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. § (1) bekezdésében foglaltak szerint vizsgálnia kellett a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelést, amely követelmény a hivatkozott törvényi rendelkezés szerint kétirányú: annak a választópolgár és a jogalkotó tekintetében is fenn kell állnia.
- [5] A határozat szerint a népszavazásra javasolt kérdés lényegi magja komplex köznevelés-szakmai szabályozási területet ölel fel, melynek okán egy átlagosan tájékozott választópolgár számára, szavazatának leadása pillanatában szinte lehetetlen annak felmérése, hogy a kérdés a hatályos szabályozáshoz pontosan milyen változást kíván előidézni, hiszen ahány iskola, annyi helyi tanterv, amelynek teljes körű ismerete nem várható el a választópolgártól. Rámutatott egyebek mellett továbbá arra is, hogy a kérdés alapján nemcsak azzal kellene tisztában lenni a választópolgárnak, hogy a rendelet alapján pontosan mi a tartalma a helyi tantervnek, hanem azzal is, hogy a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretének legfeljebb 10%-a hogyan kerül felhasználásra, ezért a kérdés nem egyszerű megítélésű, és mögöttes tartalma miatt nem kizárólag arról szól, hogy a törvényben szereplő 10% 30%-ra módosul.
- [6] Az NVB indokolásának összegzésében kifejtette, hogy noha a kérdés logikailag megválaszolható egyetlen igennel vagy nemmel, valójában azonban a népszavazási kérdéssel érintett törvényi rendelkezésnek a kérdés szerinti megváltoztatása olyan jogkérdésben és fogalmi rendszerben való jártasságot igényel, amellyel csak a közvetlen érintettek, e szakterületen mélyebb ismeretekkel bíró szakemberek rendelkeznek, ezért a kérdés nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített választópolgári egyértelműség követelményének, így annak hitelesítését az Nsztv. 11. §-ában foglalt jogkörében eljárva megtagadta.
- [7] 1.2. A kérelmező felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a 2023. június 28-án hozott, Knk.II.39.058/2023/2. számú végzésével az NVB 41/2023. számú határozatát megváltoztatta, és a népszavazási kérdést hitelesítette.
- [8] Határozatának indokolásában a Kúria hangsúlyozta, hogy a kérdés egyértelműsége megítélésénél a korábbiakban a Kúriának volt egy szigorú, szűkítő értelmezése, ugyanakkor azonban a népszavazási ügyekben újabban meghozott kúriai határozatok az egyértelműség kérdését tágabban értelmezve igyekeztek egységesíteni. A Kúria végzésének indokolásában rögzítette, hogy a népszavazásra feltett kérdés választópolgári egyértelműségének megítélésekor elsősorban a szavak általános, nyelvtanilag elfogadott jelentését kell figyelembe venni, mely alapján megállapítható

egy elsődleges, hétköznapi jelentés, ahogyan azt egy átlagosan tájékozott választópolgár érti („elsődleges jelentés elve”).

- [9] Kifejtette a Kúria továbbá azt is, hogy az Alaptörvény szerint a népszavazáshoz való joggal rendelkező, azaz nagykorú választópolgárok a tiltott tárgykörök kivételétől eltekintve minden, a politikai közösséget érintő, az Országgyűlés mint népképviselői szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben dönthetnek, abban a választópolgárt kompetensnek kell tekinteni („kompetens választópolgár alapelve”), és nincs olyan alkotmányos szabály, amely a kérdés – egyértelműséget nem érintő – komplexitása vagy jelentős hatása miatt elvonna tárgyköröket a közvetlen hatalomgyakorlás köréből. Éppen ellenkezőleg: mind a tiltott tárgykörök taxációjából, mind a tág hatásköri meghatározásból, mind pedig az alapjogi jellegből következik, hogy a választópolgárok széles körben dönthetnek népszavazáson keresztül. A Kúria megállapítása szerint az NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciával kapcsolatos követelmény ezért nem egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel még akkor sem, ha a kérdés egyértelműségén mint a népszavazási-döntés immanens elemén keresztül próbálja meg azt a határozat igazolni.
- [10] A Kúria megállapítása szerint a jelen ügyben feltenni kívánt kérdés a kúriai gyakorlatra tekintettel egyértelműen értelmezhető, annak alapvető szabályozását a nemzeti közoktatásról szóló 2011. évi CXCV. törvény és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, vagyis jogszabály tartalmazza.
- [11] Végül a Kúria rámutatott arra is, hogy mind a kommunikációs alapjogok rendszeréből, mind pedig az Nsztv. szabályozásából következik, hogy a népszavazást kampányidőszak előzi meg, melynek során a szabad véleménynyilvánítással élve a politikai közösség egyes szereplői (pártok, a tudományos szféra képviselői, civil szervezetek stb.) kifejtik a kérdéssel kapcsolatos álláspontjukat. Tehát az Alaptörvény IX. cikke és az Nsztv. 1. § (1) bekezdése, illetve 69. §-ának szabályozása alapján a népszavazást a választással hasonló módon szabályozott ötvennapos kampányidőszak előzi meg, amelyből következik, hogy a népszavazás egy folyamat, amelyben megfelelő időt kell biztosítani arra, hogy a kérdést az egyes szereplők magyarázzák, annak hatásaira rámutassanak („érdemi diskurzus alapelve”). A Kúria végzésében kifejtett álláspontja szerint az érdemi diskurzus alapelvéből következik, hogy egyrészt nem lenne alkotmányos, ha a kérdés hitelesítését követően nagyon rövid időn belül tartanák meg a szavazást (nem lenne idő az érdemi diskurzus lefolytatására), és az is következik, hogy a hitelesítés során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést, és átlátnák-e annak hatásait, ha rövid időn belül lenne a népszavazás, hanem azt, hogy egy intenzív és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e, átlátnák-e.
- [12] A Kúria fentiekre tekintettel az NVB határozatát az Nsztv. 30. §-ának (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a kérdést hitelesítette.
- [13] 2. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [14] 2.1. A panasz indokolása kapcsán az indítványozó kifejtette, hogy az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles. E törvényi követelményt figyelmen kívül hagyni nem lehetne, azonban a panaszos szerint a Kúria támadott végzésében foglalt önkényes jogértelmezés pontosan a hivatkozott törvényi rendelkezés kiüresítését eredményezi, azaz a Kúria jelen ügyben tett elvi megállapításaival nem jogértelmezést, hanem lényegét illetően jogalkotási tevékenységet végez. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis a „kompetens választópolgár alapelve” és „az érdemi diskurzus alapelve” meghatározásával a Kúria a contra constitutionem értelmezés talajára helyezkedett.
- [15] Az indítványozó szerint a „kompetens” szó ugyan többféle jelentéstartalommal bír, ugyanakkor ezek mindegyike ellentétben áll az „átlagos tájékozottság” jelentésével. Hivatkozik ennek kapcsán a Magyar Értelmező Kéziszótár 2021. évi kiadására, mely szerint a kompetencia szó jelenthet illetékességet, valamint hozzáértést, szakértelmet is, míg a kompetens szó jelentése illetékes, szakértő, mértékadó. Ebből következően a „kompetens választópolgár” épphogy nem egyezik meg az „átlagosan tájékozott választópolgárral”. A Kúria által meghatározott új alapelv szerint – mondja az indítványozó – a jelen ügyben feltett kérdéssel kapcsolatban azt kell feltételezni, hogy a választópolgárok az oktatás-nevelési szakemberekkel azonos módon érteni fogják például, hogy a „helyi tanterv” kifejezés pontosan mely oktatási intézmények vonatkozásában használt terminus technicus, vagy mit jelent a tanórai foglalkozások időkerete, az mennyi, hol található meg erre információ, illetve hogyan fogja mindez érinteni az ő, illetve gyermekei által kapott oktatás tartalmát.

- [16] 2.2. Az indítvány szerint hasonló következménye van a Kúria támadott végzésével bevezetett „érdemi diskurzus alapelvének”, mert a Kúria ezt az alapelvet nem pusztán a népszavazás hatásainak ismertetésére vonatkoztatja, hanem magára a kérdés mikénti értelmezésére is. Az indítványozó szerint az NVB és a Kúria eddigi – alaptörvénykonform – gyakorlata szerint kizárt volt, hogy egy eredendően nem egyértelmű kérdésben népszavazás indulhasson, a mostani végzésével ezt írja felül a Kúria. A Kúria döntéséből ugyanis az következik, hogy a népszavazásban döntő szervek ezek után nem magának a kérdésnek az egyértelműségét, népszavazásra való alkalmasságát vizsgálják, hanem azt, hogy egy kampányidőszakban elsajátított információkkal felvértezve a szavazópolgárok képesek lesznek-e elsajátítani azt a tudást, ami a kérdés értelmezéséhez és döntésük meghozatalához szükséges. Mindez pedig az indítvány szerint az Alaptörvénybe és az Nsztv. rendelkezéseibe ütközően oda vezet, hogy a választási kampányt ab ovo alkalmas eszközzé nyilvánítja arra, hogy pótolja a választópolgári egyértelműség követelményét.

II.

- [17] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

„XXIII. cikk (7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

- [18] 2. Az Nsztv. érintett rendelkezése:

„9. § (1) A népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.”

III.

- [19] 1. Az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.

- [20] 1.1. Az országos népszavazás kezdeményezési eljárásban az Nsztv. 30. § (1) és (5) bekezdése alapján a Kúriának az NVB határozatát helybenhagyó, vagy azt megváltoztató döntése elleni alkotmányjogi panaszt a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben történt közzétételétől számított nyolc napon belül lehet benyújtani. A Kúria támadott döntése a Magyar Közlöny 2023. évi 98. számában 2023. július hó 4. napján került közzétételre, az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt 2023. július hó 12. napján – határidőben – terjesztette elő a Kúrián.

- [21] 1.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Jelen ügyben a Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzése az ügy érdemében hozott döntés, amely ellen a további jogorvoslat a törvény erejénél fogva kizárt [Nsztv. 30. § (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panaszos jogosultnak és érintettnek tekinthető. Az Alkotmánybíróság az érintettség vizsgálatánál figyelembe vette azt, hogy a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott jogerős végzése országos népszavazásra irányuló kérdést hitelesített, amely hitelesítő döntés a panaszos indítványban felhívott, Alaptörvényben foglalt jogainak gyakorlására is kihat. A konkrét esetben az Alkotmánybíróság a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh1.) kidolgozott érintettségi vizsgálat szempontjainak figyelembevételével megállapította, hogy az indítványozó – arra tekintettel, hogy köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló aktív pedagógus, testnevelés szakos tanár, így

- a hitelesített kérdés, illetve az alapján megalkotandó jogszabály az Alaptörvényben foglalt jogaira valamely különös tulajdonsága következtében van kihatással – érintettnek minősül.
- [22] 1.3. A határozott kérelem törvényi feltételeinek vizsgálata körében megállapítható, hogy az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek, tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, megjelöli a támadott bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit és az alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a végzés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azt meg, így a határozott kérelem alkotmányos feltételeinek eleget tesz.
- [23] Megállapítja az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó nem önállóan, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, amely érvelés az eljárás során kizárólag e vonatkozásban vehető figyelembe {23/2018. (XII. 28.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.), Indokolás [26]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapítja ugyanakkor, hogy az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így e rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [25] 1.4. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételeket teljesíti-e.
- [26] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [27] Az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panaszban foglalt állítás – jelesül az, hogy a Kúria döntése kiüresítette az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott vizsgálatot – felvetette a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [28] 2. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [29] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [30] 1. Az Alkotmánybíróság a jelen határozatában is szükségesnek ítéli rögzíteni azt, hogy: „a Kúria alkotmányjogi panaszokkal támadott hitelesítő döntésében szereplő kérdés törvényességi szempontú vizsgálata a Kúria kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül a Kúria hitelesítő döntését, abban a törvényességi kérdésben, hogy a hitelesített kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt – választói, illetve törvényalkotói – egyértelműség követelményének megfelelt-e. [...] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontjában és az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel.” (Abh1., Indokolás [28]) Az Alkotmánybíróság a következőes gyakorlata szerint: „A kérdés hitelesítése körében – ahogyan a jelen ügyben is – a Kúria döntése, mint bírósági döntés az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható meg, de az alkotmányjogi panaszban Alaptörvényben biztosított jog (pl. tisztességes eljáráshoz való jog, népszavazáson való részvétel joga) sérelmére kell hivatkoznia [...]” {3195/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [21], 11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [15]}
- [31] Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, ami a jelen alkotmányjogi panasz-eljárásban is irányadó. Fontos rögzíteni, hogy a fentiek alapján az Alkotmánybíróság a jelen ügyben nem azt vizsgálja, hogy a népszavazási kérdés megfelelt-e a választói, illetve jogalkotói egyértelműség követelményének, hanem azt, hogy Kúria az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezte-e az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [32] 2. A továbbiakban az Alkotmánybíróság tehát azt vizsgálta, hogy a Kúria a népszavazási kérdés egyértelműségére vonatkozó törvényi rendelkezés értelmezése során előidézett-e alapjogsérelmet. E körben először rögzítette, hogy „[a]z Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” {Abh2., Indokolás [26], megerősítve: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz

való jog sérelmére vezethet. Az Alkotmánybíróság a jogalkalmazói önkény fennállásából fakadóan azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik [33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]]. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságokra nézve expressis verbis rögzíti az Alaptörvénnyel összhangban lévő, alkotmánykonform értelmezés kötelezettségét. „Az Alaptörvény 28. cikke az alkotmánykonform értelmezés követelményeit a jogszabályok bíróság általi alkalmazása körében határozza meg, mivel azonban a népszavazás a közvetlen hatalomgyakorlás megnyilvánulásaként – főszabályként – jogalkotásra irányul, a Kúria a népszavazási kérdés hitelesítésekor sem tekinthet el ezen alaptörvényi rendelkezés érvényre juttatásától.” [33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]]

- [33] 3. A Kúria támadott végzése három elvi megállapítást tesz, ennek keretében egyrészt rögzíti az ún. elsődleges jelentés elvét, amely szerint a népszavazásra javasolt kérdés egyértelműségi vizsgálatánál a szavak általános jelentése alapján annak elsődleges értelmezéséből kell kiindulni, ahogyan azt egy átlagosan tájékozott, társadalmi, gazdasági ismeretekkel rendelkező racionális választópolgár a mondat nyelvtani értelme szerint érthette. Másrészt bevezeti a kompetens választópolgár és az érdemi diskurzus fogalmát, az előbbi szerint az Országgyűlés a feladat- és hatáskörébe tartozó, tiltott tárgykörnek nem minősülő ügyekben a választópolgárokat kompetensnek kell tekinteni az adott kérdés vonatkozásában, az utóbbi szerint pedig a népszavazás hatásainak ismertetése elsődlegesen a népszavazást megelőző kampány során lefolytatandó párbeszéd feladata.
- [34] A fentiekből következően minden olyan – akár komplex hatású – kérdés teljesíti a választópolgári egyértelműség követelményét, amely érinti az Országgyűlés feladat- és hatáskörét, és nem tartozik a tiltott tárgykörbe, amennyiben a kérdésnek megállapítható az elsődleges jelentése.
- [35] Az érdemi diskurzus alapelvéből pedig az következik, hogy egyrészt nem lenne alkotmányos az, ha a kérdés hitelesítést követően nagyon rövid időn belül tartanák meg a szavazást (hiszen nem volna így idő az érdemi diskurzus lefolytatására), másrészt a kérdés hitelesítése során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést, és átlátnák-e annak hatásait, ha most vasárnap lenne a népszavazás, hanem hogy egy intenzív és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e azt, és átlátnák-e hatásait. (Kúriai végzés indokolásának 48. pontja)
- [36] 4. Az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy a Kúria az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség fogalmának értelmezése során figyelemmel volt-e az Alaptörvény 28. cikke szerinti szempontokra, vagy olyan mértékben elszakadt a norma szövegétől, ami már az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozó önkényes bírói jogértelmezésnek minősül.
- [37] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak ellenére nem vette figyelembe a jogalkotó akaratát a norma értelmezésekor. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség), továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség). A törvényjavaslatához fűzött jogalkotói indokolás szerint a jogalkotói cél az Alkotmánybíróságnak a népszavazási kérdések egyértelműségére vonatkozó gyakorlata törvényi szintre emelése volt. 2012. január 1-jét megelőzően ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott a népszavazási kérdések hitelesítésével kapcsolatos jogorvoslat (kifogás) elbírálása, a hatáskör csak ezt követően került át a Kúriához.
- [38] A fentiek alapján a jogalkotói akarat feltárásához szükséges az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának figyelembevétele, amelyet a 29/2012. (V. 25.) AB határozat az alábbiak szerint foglalt össze: „az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alaptörvényben szabályozott törvényalkotási jogkörét korlátozza, mivel az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség).” (Indokolás [29])

- [39] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria jogértelmezése túlterjeszkedik az egyértelműség fenti fogalmán, amikor kitér az értelmezési kereteket.
- [40] A kompetens választópolgár elvének bevezetése egyrészt önellentmondást jelent, hiszen a kompetens szó jelentése túlmutat az átlagos tájékozottságon. Az Alkotmánybíróság e tekintetben osztja az indítványozó azon álláspontját, amely szerint a kompetens szó elsődleges jelentése az általános ismereteken felüli tudást tételez (hozzáértő, szakavatott, jártas értelemben használja a magyar nyelv). Másrészt kiüresíti a népszavazási kérdés egyértelműségének vizsgálatát, amikor lényegében rögzíti, hogy bármely – az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó – népszavazási kérdés tekintetében kompetensnek, hozzáértőnek kell tekinteni a választópolgárokat. Ha elfogadjuk ezt az értelmezést, akkor bármilyen komplex szakkérdés feltehető úgy, hogy arra egyértelmű „igen”-nel vagy „nem”-mel lehessen válaszolni, anélkül, hogy a kérdést és így az arra adandó válasz hatásait, következményeit teljes mélységében átfogná a választópolgárok tudata.
- [41] Az érdemi diskurzus alapelve pedig lényegében azt fogalmazza meg, hogy népszavazási kérdésnek nem kell egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, elegendő, ha a választópolgárok a kampányidőszak végén – a kampányban elhangzó tények, érvek, vélemények figyelembevételével – kerülnek a kompetens választó szerepébe, azaz ekkorra fogja át tudatuk a kérdés valódi tartalmát, értelmét.
- [42] A Kúria fenti jogértelmezése a népszavazási kérdés egyértelműségének tartalmi és idődimenzióját tágítja ki, egyrészt relativizálva magának a kérdésnek az egyértelműségét, másrészt áthelyezve az egyértelműség követelményét egy jövőbeli időpontra, azaz a kérdésnek nem kell ab ovo egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, hanem csak a kampányidőszakot követően, a szavazás napján.
- [43] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúriának az Nsztv. 9. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi szegmensét, és ezzel a contra legem jogértelmezés egyúttal contra constitutionem önkényessé vált, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét okozta. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította, hogy a Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, és megsemmisítette azt.
- [44] 7. Az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése sérelmére is. Tekintettel arra, hogy a Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére tekintettel megsemmisítette, az állandó alkotmánybírósági gyakorlata alapján a megjelölt egyéb alapjog sérelmét már nem vizsgálta.

V.

- [45] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2023. július 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1562/2023.

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1365/2023. (VIII. 7.) Korm. határozata az ENSZ Közgyűlés 78. ülészakán való magyar részvételről

A Kormány

1. jóváhagyja – az 1. melléklet szerint – az ENSZ Közgyűlésének 78. ülészakán részt vevő magyar küldöttség tevékenységének irányelveit;
2. felhívja a külgazdasági és külügyminisztert, hogy az ENSZ Közgyűlésének 78. ülészakán részt vevő magyar küldöttség vezetőjének és tagjainak megbízásáról előterjesztést tegyen Magyarország köztársasági elnökének.

Felelős: külgazdasági és külügyminiszter
Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1365/2023. (VIII. 7.) Korm. határozathoz

Irányelvek az ENSZ Közgyűlés 78. ülészakán részt vevő magyar küldöttség tevékenységéhez

Az Egyesült Nemzetek (ENSZ) Közgyűlés 78. ülészakán részt vevő magyar küldöttség feladata, hogy a Kormány céljaival összhangban, a magyar nemzeti érdekeket érvényesítve tevékenykedjen.

1. A küldöttség az ENSZ szerepével kapcsolatban
 - a) képviselje hazánk álláspontját, miszerint Magyarország elítéli az orosz katonai agressziót, és határozottan kiáll Ukrajna szuverenitása és területi integritása mellett, valamint hogy Magyarország számára a szomszédos országban folyó háború nagy biztonsági kockázatot jelent, ezért érdekelték vagyunk ennek a konfliktusnak a mielőbbi békés lezárásában, és egyértelmű érdekünk a fenntartható ukrajnai béke mielőbbi létrejötté;
 - b) képviselje hazánk álláspontját, amely szerint a multilaterális rendszer jelenlegi formája – ahogy azt a közelmúlt válságai kapcsán a nemzetközi közösség által adott multilaterális válaszreakció hiányosságai is megmutatják – reformokra szorul, és hazánk ennek érdekében kész a nyitott együttműködésre.
2. A küldöttség a béke és biztonság területén
 - a) támogassa az ENSZ vezető nemzetközi szerepét, valamint összehangolt, hatékony globális fellépését a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemben, továbbá az ENSZ Terrorizmus Ellenes Hivatalának az erre irányuló multilaterális erőfeszítések kifejtésében betöltött szerepének erősítését, az ENSZ Globális Terrorizmus Ellenes Stratégiájának 8. felülvizsgálatáról elfogadott közgyűlési határozat, az ENSZ keretében elfogadott 19 terrorizmusellenes nemzetközi dokumentum, valamint az ENSZ Biztonsági Tanácsa által a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem terén elfogadott határozatai alapján;
 - b) támogassa a világ számos térségében hitük miatt üldözött és diszkriminált közösségek – kiemelten az üldözött keresztények – megsegítésére irányuló kezdeményezéseket;
 - c) fordítson kiemelt figyelmet a migrációra vonatkozó magyar kormányzati álláspont érvényesítésére az ENSZ keretein belül, beleértve a közös uniós álláspont egyeztetését, különös tekintettel a magyar szavazati magatartást meghatározó kormányhatározatokra, és képviselje a tagállamok határvédelemmel és a területükön való tartózkodás szabályainak meghatározásával kapcsolatosan meglévő nemzeti szabályozási hatáskörét, valamint utaljon a migráció jelentette közvetlen biztonsági kockázatokra;
 - d) képviselje határozottan Magyarország álláspontját, miszerint az ENSZ-ben tartózkodjanak az új közgyűlési határozatokban, illetve hivatalos állásfoglalásokban a Globális Migrációs, valamint a Globális Menekültügyi Megállapodásra utaló hivatkozások megjelenítésétől, tekintve, hogy azokat hazánk mellett több más

- tagállam sem írta alá, és ennek következményeképpen azok végrehajtásában semmilyen módon nem kívánunk részt venni;
- e) támogassa, hogy a közel-keleti békefolyamattal (MEPP) kapcsolatos tárgyalások és szövegezők során a kiegyensúlyozottság érvényesüljön az egyoldalú felelősségre vonás helyett;
 - f) támogassa az ENSZ leszerelési mechanizmusának megfelelő működését célzó törekvéseket, ezen belül az ENSZ BT 1540 (2004). sz. határozatának végrehajtását és átfogó felülvizsgálatát, a genfi Leszerelési Értekezlet (CD) idején magyar elnökségére is tekintettel a CD tevékenységével összefüggő folyamatokat, a CD érdemi munkájának újraindítását, az Atomsorompó Szerződés (NPT) végrehajtásának erősítését, az Átfogó Atomcsend Szerződés (CTBT) mielőbbi hatálybalépését, az atomfegyverekben alkalmazható nukleáris hasadóanyagok termelésének tilalmáról szóló nemzetközi szerződés (FMCT) létrehozatalára irányuló tárgyalások mielőbbi megkezdését, a Biológiai és Toxinfegyver Tilalmi Egyezmény (BTWC) egyetemessé tétele érdekében végzett erőfeszítéseket és alkalmazásának megerősítését, a Fegyverkereskedelmi Szerződés (ATT) egyetemessé tételét, teljes körű végrehajtását és részes államainak konferenciáin elért eredmények továbbfejlesztését, illetve a kézi- és könnyűfegyverek (SALW) tiltott kereskedelme elleni küzdelmet;
 - g) a kiberdiplomáciai erőfeszítések keretében kísérje figyelemmel és támogassa a kibertér biztonságának erősítése érdekében tett konszenzusépítési erőfeszítéseket; az A/RES/75/240 sz. közgyűlési határozattal a 2021–2025-ös évekre létrehozott nyílt végű munkacsoportban (Cyber OEWG) való konstruktív magyar szerepvállalás előmozdítását, támogassa az Európa Tanács Budapesten, 2001. november 23-án kelt Számítástechnikai Bűnözésről szóló Egyezményének (Budapest Egyezmény) végrehajtását, valamint hívja fel a figyelmet az Egyezményhez történő csatlakozás lehetőségére, továbbá a tárgyalások dinamikájától, irányától függően, valamint a közös uniós álláspont figyelembevételével kövesse nyomon a 2019. december 27-én elfogadott 74/247 sz. közgyűlési határozat alapján létrehozott ad hoc Bizottság (AHC) tevékenységét, és szükség szerint fordítson figyelmet a kiberbűnözés elleni új, univerzális egyezmény elfogadását célzó tárgyalásokban való konstruktív magyar szerepvállalás előmozdítására.
3. A küldöttség a Fenntartható Fejlődési Keretrendszerrel (Agenda 2030 vagy Keretrendszer) kapcsolatban
- a) mind nemzeti szinten, mint pedig a fejlődő világ vonatkozásában járuljon hozzá a 2015-ben kialakított globális fenntartható fejlődési keretrendszerben foglalt célok eléréséhez, kiemelten kezelve a végrehajtásnak új lendületet adni kívánó SDG Csúcstalálkozó eseményét, valamint – a magyar rendszer természetéhez igazodó, annak sajátosságait figyelembe vevő álláspont képviselésével – aktívan vegyen részt a Fenntartható Fejlődési Keretrendszer végrehajtásához kapcsolódó magas szintű üléseken, így a fejlesztésfinanszírozás tárgyában, továbbá az egészségügyi ellátás egyetemessé tétele és a járványügyi felkészülés és válaszadás erősítése tárgyában megrendezendő, valamint a tuberkulózis elleni küzdelemmel foglalkozó magas szintű üléseken;
 - b) támogassa a Fenntartható Fejlődési Célok végrehajtásának nemzetközi utókövetésére szolgáló folyamatokat, valamint vegyen részt aktívan a témában rendezendő Magas Szintű Politikai Fórumon;
 - c) továbbra is fordítson kiemelt figyelmet a vízzel és szanitációval kapcsolatos célok és alcélok végrehajtására irányuló nemzetközi folyamatokra, segítse elő a célkitűzések megvalósításához szükséges intézményrendszeri reformok meghozatalát, ennek megfelelően szükség esetén erősítse meg Magyarország elkötelezettségét egy, a vízügyi kérdések szakpolitikai irányítását nemzetközi szintre emelő kormányközi platform távlati megteremtésével kapcsolatban, és támogassa az ENSZ vízügyi különmegbízott pozíciójának létrehozását;
 - d) a c) alponthoz kapcsolódóan ismertesse hazánk aktív vízdiplomáciai tevékenységét, különös tekintettel a hazai szervezésű 2013. évi, 2016. évi és 2019. évi Budapesti Víz Világtalálkozókon, illetve a Planet Budapest 2021 Fenntarthatósági Expó és Világtalálkozón elért eredményekre, valamint a 2023. évi ENSZ Vízügyi Konferencián és a Sendai Keretrendszer félidei felülvizsgálati konferenciáján tanúsított magas szintű és proaktív részvételre.
4. A küldöttség az Our Common Agenda folyamattal kapcsolatban
- a) támogassa a kezdeményezés párhuzamos folyamatainak minél ambiciózusabb megvalósulását a magyar álláspont következetes képviselése mellett, különösen a migráció és gender tekintetében;
 - b) járuljon hozzá a folyamat sikerességéhez, különösen a fiatalok globális ügyekbe való bevonásával, a jövő generációinak érdekvédelmével, a világűr békés és fenntartható használatával, valamint a konfliktusmegelőzéssel kapcsolatos jó gyakorlatok becsatornázása segítségével.

5. A küldöttség az emberi jogok területén
 - a) lépjen fel Magyarország nemzetközi emberi jogi szerződéses kötelezettségeivel összhangban a Magyarország számára kiemelten fontos területeken, úgymint az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása, a hitük miatt üldözött és diszkriminált közösségek, a nemzeti vagy etnikai, vallási és nyelvi kisebbségek, az őshonos népek, illetve a nők, a gyermekek és a fogyatékkal élő személyek jogainak védelme és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem, különös tekintettel a többszörösen hátrányos helyzetű személyekre;
 - b) támogassa a nemek közötti egyenlőség és a nők helyzetének előmozdítását, valamint a gyermekek jogainak védelmét, mutassa be a Magyarország által a gyermekvállalás elősegítésére tett intézkedéseket, továbbá hangsúlyozza a család fontos társadalomépítő szerepét és a hagyományos családmódel megerősítésének szükségességét a családok szükségleteihez hangolt szakpolitikák által;
 - c) lépjen fel az ENSZ fórumain a hagyományos szemlélet mentén a női-férfi nemekre, valamint a családmódelre vonatkozóan és a szélsőséges genderideológiákkal szemben, egyúttal az egyezményes nyelvezet kiterjesztésére irányuló javaslatok ellen, a szexuális reprodukív egészség és jogok és a szexuális nevelés kérdései kapcsán egyaránt;
 - d) képviselje határozatlan az álláspontot, amely szerint az ENSZ Emberi Jogi Tanács (EJT) reformjára van szükség annak érdekében, hogy a határozatok, kezdeményezések átpolitizálása csökkenjen, a Tanács munkája pedig valóban a konszenzusépítést és a párbeszédet segíthesse elő.
6. A küldöttség a nemzetközi jog területén
 - a) továbbra is aktívan vegyen részt az emberiség elleni bűncselekmények megelőzéséről és tilalmáról szóló új, univerzális egyezmény elfogadását célzó tárgyalásokon;
 - b) álljon ki a Nemzetközi Bíróság és az egyéb általánosan elismert nemzetközi vitarendező testületek működése mellett, és támogassa a Nemzetközi Bíróság joghatóságának általános elismerését;
 - c) a nemzetközi jog meglévő keretein belül aktívan vegyen részt a nemzetközi környezetvédelem, valamint a nemzetközi büntető-igazságszolgáltatás erősítését célzó nemzetközi folyamatokban.
7. A küldöttség az ENSZ reformjával és működésével kapcsolatban
 - a) kísérelje figyelemmel az ENSZ Biztonsági Tanácsa kibővítésére és munkamódszereinek átalakítására vonatkozó javaslatok alakulását, a kormányközi tárgyalások folyamatát és eredményeit, folytassa a Biztonsági Tanács munkamódszereinek javítására és működésének átláthatóbbá tételére irányuló együttműködésben való aktív részvételt;
 - b) képviselje, hogy a megújuló Biztonsági Tanácsnak meg kell felelnie a 21. század új geopolitikai és gazdasági realitásainak, így taglétszámának és összetételének tükröznie kell a nemzetközi politikai és gazdasági erőviszonyokban bekövetkezett változásokat, egyszersmind tekintettel kell lennie a hatékonyság követelményére is, amelyekre tekintettel indokolt egy további nem állandó tagsági hely megadása a kelet-európai regionális csoport számára, amely növelné Magyarország Biztonsági Tanácsba való bekerülésének esélyeit;
 - c) erősítse meg, hogy Magyarország támogatja az ENSZ főtitkár elképzeléseit a világszervezet irányításának reformját illetően, valamint a Közgyűlés szerepének megújítása és az ENSZ fejlesztési és környezetvédelmi rendszerének reformja tekintetében Magyarország továbbra is hozzá kíván járulni a folyamat előmozdításához;
 - d) erősítse meg az Ifjúsági Küldött Programot az annak esetleges kiterjesztésére vonatkozó reform támogatásával, az ifjúságnak az ENSZ folyamatokba történő minél hatékonyabb és átfogóbb bevonása érdekében.
8. A küldöttség Magyarország jelöléseivel kapcsolatban
 - a) használja fel az ENSZ Közgyűlés fórumait, valamint a Közgyűlés margóján létrejövő két- és többoldalú magas szintű találkozókat Magyarország ENSZ-szervekbe benyújtott jelölési támogatottságának felmérésére és növelésére, továbbá egyes ENSZ-szervezetek, intézmények vezetői posztjaira benyújtott magyar jelölések sikerének előmozdítására;
 - b) fordítson megkülönböztetett figyelmet hazánk nemzetközi jelöléseire, és mérje fel további pályázatok benyújtásának lehetőségét, így is erősítve Magyarország ENSZ-rendszeren belüli szerepvállalását a jövőben.

9. A küldöttség a sportdiplomácia területén
- kísérje figyelemmel a nemzetközi sportdiplomáciai együttműködést érintő egyes eseményeket, valamint a témában az ENSZ Közgyűlés elé beterjesztendő határozati javaslatok tárgyalásait;
 - folytasson intenzív lobbitevékenységet az Egyesült Nemzetek tagállamai, illetve intézményei körében hazánknak a Fair Play Világnapjának május 19-ére történő kitűzésével kapcsolatos kezdeményezése kapcsán, és működjön közre a hivatalos Fair Play Világnap elismerésére irányuló kormányzati szándék végrehajtásában.

**A Kormány 1366/2023. (VIII. 7.) Korm. határozata
fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, valamint kormányhatározat módosításáról**

- A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva 5 997 046 346 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XIV. Belügyminisztérium fejezet, 9. Gyógyító-megelőző ellátás szakintézetei cím, 2. Gyógyító-megelőző ellátás intézetei alcím terhére, a Kvtv. 1. melléklet XV. Pénzügyminisztérium fejezet, 5. Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság cím javára, az 1. melléklet szerint.
Felelős: pénzügyminiszter
Határidő: azonnal
- A Budapest XIV. kerületi ingatlanok állami tulajdonba vétele érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1236/2023. (VI. 16.) Korm. határozat 1. pontjában
 - az „igénymentesen” szövegrész helyébe az „igénymentesen, ide nem értve a visszterhes használati szerződéseket” szöveg,
 - a „vételáron;” szövegrész helyébe az „általános forgalmi adó nélkül meghatározott vételáron, azzal, hogy az egyes ingatlanok területe és természetbeni állapota eltérhet az ingatlan-nyilvántartási adatoktól;” szöveg lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1367/2023. (VIII. 7.) Korm. határozata
az EFOP-2.2.1-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú „Gyermek sürgősségi, baleseti ellátás fejlesztése”
című kiemelt projekt összköltségének növeléséről, valamint az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív
Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat módosításáról**

1. A Kormány
 - a) a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt feladatkörében eljárva egyetért az EFOP-2.2.1-VEKOP-16-2016-00001 azonosító számú „Gyermek sürgősségi, baleseti ellátás fejlesztése” című projekt (a továbbiakban: Projekt) támogatási összegének és összköltségének 1. melléklet szerinti növelésével,
 - b) felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy gondoskodjon a Projekt támogatási szerződésének 1. melléklet szerinti módosításáról,
Felelős: területfejlesztési miniszter
Határidő: az e határozat közzétételét követő 30 napon belül
 - c) egyetért azzal, hogy a Projekt esetében az 1. mellékletben foglalt táblázat H:2 mezőjében meghatározott, összesen legfeljebb 227 846 635 forint összegű, az európai uniós forrás terhére el nem számolható költség – az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről szóló 590/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés f) pontja alapján – Magyarország központi költségvetésének XIX. Uniós fejlesztések fejezetében az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program hazai társfinanszírozáson felüli felhasználásával kerüljön finanszírozásra.
2. Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1037/2016. (II. 9.) Korm. határozat
 - a) 1. melléklet 2. pontjában foglalt táblázat C:4 mezőjében a „18,51 (ebből indikatív önerő: 6,91)” szövegrész helyébe a „18,68 (ebből indikatív önerő: 6,91)” szöveg,
 - b) 2. mellékletében foglalt táblázat D:32 mezőjében a „11,61” szövegrész helyébe a „11,78” szöveg lép.
3. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1367/2023. (VIII. 7.) Korm. határozathoz

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Kedvezményezett neve	Eredeti támogatás/ összköltség (bruttó, forint)	Hatályos támogatási összeg (bruttó, forint)	Hatályos összköltség (bruttó, forint)	EFOP 2. prioritás terhére történő többletforrás legfeljebb (bruttó, forint)	A XIX. Uniós fejlesztések fejezet EFOP előirányzat hazai társfinanszírozáson felüli része felhasználásával történő többletforrás legfeljebb (bruttó, forint)	Projekt megnövelt támogatási összege legfeljebb (bruttó, forint)	Projekt megnövelt összköltsége legfeljebb (bruttó, forint)	Projekt rövid bemutatása
2.	EFOP-2.2.1-VEKOP-16-2016-00001	Gyermek sürgősségi, baleseti ellátás fejlesztése	Országos Kórházi Főigazgatóság	10 000 000 000	11 600 807 158	18 553 710 211	172 693 942	227 846 635	11 773 501 100	18 954 250 788	A Projekt célja országos, legmagasabb progresszivitási szintű gyermekbaleseti és gyermek sürgősségi ellátó központ (III. a. szint) és vidéki ellátást biztosító országos háromszintű (I. szint, II. szint és III. szint) gyermekbaleseti és gyermek sürgősségi ellátóhálózat létrehozása, gyermektraumatológia kialakítása.

**A Kormány 1368/2023. (VIII. 7.) Korm. határozata
a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz keretében kiegészítő forrás biztosításáról**

1. A Kormány
 - a) egyetért azzal, hogy a GINOP Plusz-1.1.2-21 „Magyar Multi Program – A kiemelkedő teljesítményű, valamint jelentős növekedési potenciállal rendelkező mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása” és a GINOP Plusz-1.2.1-21 „A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása” konstrukciók érintett projektjeinek mindösszesen 25 357 894 903 forint – európai uniós forrás terhére el nem számolható – támogatási összege az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről szóló 590/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés f) pontja alapján a központi költségvetés XIX. Uniós fejlesztések fejezet GINOP Plusz előirányzat hazai társfinanszírozásán felüli felhasználásával kerüljön finanszírozásra;
 - b) felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy gondoskodjon az 1. pontban szereplő konstrukciókban érintett projektek támogatási szerződéseinek módosításáról.
Felelős: területfejlesztési miniszter
Határidő: azonnal
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1369/2023. (VIII. 7.) Korm. határozata
a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról
szóló 1300/2021. (V. 21.) Korm. határozat módosításáról**

1. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1300/2021. (V. 21.) Korm. határozat [a továbbiakban: 1300/2021. (V. 21.) Korm. határozat] 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1369/2023. (VIII. 7.) Korm. határozathoz

„1. melléklet az 1300/2021. (V. 21.) Korm. határozathoz

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz éves fejlesztési kerete

1. A Vállalkozásfejlesztés című 1. prioritás

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás címe	Felhívás keretösszege (milliárd forint)	Projekt kiválasztási eljárásrend	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
2.	GINOP Plusz-1.1.1-22	Célzott vállalkozásfejlesztési szolgáltatások biztosítása mikro-, kis- és középvállalkozások számára	8,00 (ebből kevésbé fejlett régiók: 6,40)	kiemelt	Meghirdetve 2022. áprilisban
3.	GINOP Plusz-1.1.2-21	Magyar Multi Program – A kiemelkedő teljesítményű, valamint jelentős növekedési potenciállal rendelkező mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása	50,10	egyszerűsített	Meghirdetve 2021. augusztusban
4.	GINOP Plusz-1.2.1-21	A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása	121,10	egyszerűsített	Meghirdetve 2021. júniusban
5.	GINOP Plusz-1.2.2-22	Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Program	27,70	egyszerűsített	Meghirdetve 2022. januárban
6.	GINOP Plusz-1.2.3-21	A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása a leghátrányosabb helyzetű régiókban	107,70	egyszerűsített	Meghirdetve 2021. decemberben
7.	GINOP Plusz-1.3.1-21	„Zöld Nemzeti Bajnokok” – A zöldgazdaság területén működő mikro-, kis- és középvállalkozások technológiafejlesztésének támogatása	23,15	egyszerűsített	Meghirdetve 2021. októberben
8.	GINOP Plusz-1.4.3-24	KKV Technológia Plusz Hitelprogram	130,00	pénzügyi eszköz	2024. január

2. A Kutatás, fejlesztés, innováció című 2. prioritás

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás címe	Felhívás keretösszege (milliárd forint)	Projektkiválasztási eljárásrend	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
2.	GINOP Plusz-2.1.1-21	Vállalati kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységek ösztönzése	49,12	standard	Meghirdetve 2021. júliusban
3.	GINOP Plusz-2.1.1-23	Stratégiai, együttműködésben megvalósuló vállalati kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységek ösztönzése	106,88 (ebből kevésbé fejlett régiók: 89,88)	standard	2023. november
4.	GINOP Plusz-2.1.2-22	Célzott kutatásfejlesztési szolgáltatások nyújtása vállalkozások és kutatóhelyek, kutató-tudásközvetítő szervezetek számára	5,00 (ebből kevésbé fejlett régiók: 4,00)	kiemelt	Meghirdetve 2022. márciusban
5.	GINOP Plusz-2.2.1-23	Hazai kutatási infrastruktúrák komplex fejlesztésének támogatása	26,00 (ebből kevésbé fejlett régiók: 11,00)	standard	2023. november
6.	GINOP Plusz-2.2.2-23	Nemzetközi kutatási infrastruktúrákkal való együttműködés előmozdítása és megerősítése	9,40 (ebből kevésbé fejlett régiók: 4,70)	standard	2023. november
7.	GINOP Plusz-2.3.1-23	Tudományos és Innovációs Park létrehozását és fejlesztését célzó projektek előkészítése	5,80	standard	2023. november
8.	GINOP Plusz-2.3.2-24	Tudományos és Innovációs Park létrehozását és fejlesztését célzó projektek megvalósítása	155,20	standard	2024. február
9.	GINOP Plusz-2.4.1-23	Az európai uniós Horizont Európa program keretében kiválóan minősített kutatás és innováció támogatása	13,13 (ebből kevésbé fejlett régiók: 9,19)	standard	2023. november

3. A Fenntartható munkaerőpiac című 3. prioritás

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás címe	Felhívás keretösszege (milliárd forint)	Projekt kiválasztási eljárásrend	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
2.	GINOP Plusz-3.1.1-23	A munkaerő-kínálat bővítése és fejlesztése	78,41	kiemelt	2023. július
3.	GINOP Plusz-3.2.1-21	A munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésén keresztül	70,00	kiemelt	Meghirdetve 2021. júliusban
4.	GINOP Plusz-3.2.2-23	A foglalkoztatáspolitikai intézményrendszer adminisztratív folyamatainak hatékonyabbá tétele	8,76	kiemelt	2023. október
5.	GINOP Plusz-3.2.3-23	Szociális partnerek kapacitásépítésének támogatása	7,90	standard	2023. november

4. Az Ifjúsági garancia című 4. prioritás

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás címe	Felhívás keretösszege (milliárd forint)	Projekt kiválasztási eljárásrend	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
2.	GINOP Plusz-4.1.1-23	Ifjúsági Garancia Plusz	102,02	kiemelt	2023. július

5. A Felsőoktatás, szakképzés című 5. prioritás

	A	B	C	D	E
1.	Felhívás azonosító jele	Felhívás címe	Felhívás keretösszege (milliárd forint)	Projektkiválasztási eljárásrend	Felhívás meghirdetésének tervezett ideje
2.	GINOP Plusz-5.2.1-23	Mérés-értékelés, tudásbeszámítás és átjárhatóság fejlesztése a szakképzésben	9,297	kiemelt	2023. július
3.	GINOP Plusz-5.2.2-23	Minőségfejlesztés és továbbképzési paletta bővítése a szakképzésben	8,215	kiemelt	2023. július
4.	GINOP Plusz-5.2.3-23	Szakképző intézményi fejlesztések és hátránykompenzáció szakmai támogatása	6,499	kiemelt	2023. július
5.	GINOP Plusz-5.3.1-23	Apáczai ösztöndíjprogram	6,865	kiemelt	2023. július
6.	GINOP Plusz-5.3.2-23	Szakképzési hátránykompenzációs programok és rugalmas tanulási utak	23,003 (ebből kevésbé fejlett régiók: 18,079)	standard	2023. október
7.	GINOP Plusz-5.3.3-23	Mobilitási programok a felsőoktatásban	10,03	kiemelt	2023. október
8.	GINOP Plusz-5.3.4-23	Felsőoktatási Mentorprogram	1,00	kiemelt	2023. november
9.	GINOP Plusz-5.3.5-23	A hallgatói sikeresség fokozása lemorzsolódást csökkentő, tanulást támogató programokkal	29,315	standard	2023. december

**A Kormány 1370/2023. (VIII. 7.) Korm. határozata
a tokaji TV-torony és libegő fejlesztésével kapcsolatos intézkedésekről**

A Kormány

1. egyetért a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Társaság) által megkezdett, tervezés alatt álló Kopasz-hegyi TV-torony, valamint a zártkabinos libegő projektek (a továbbiakban együtt: Projektek) előkészítésével és megvalósításával;
2. egyetért azzal, hogy a Projektek további előkészítője és megvalósítója 2023. szeptember 1. napjától az Építési és Közlekedési Minisztérium legyen;
3. felhívja a területfejlesztési minisztert, hogy az építési és közlekedési miniszterrel együttműködve gondoskodjon az átadás-átvételhez szükséges megállapodások megkötéséről, valamint – a Társaság útján – az átadás-átvételi feladatok végrehajtásáról.

Felelős: területfejlesztési miniszter
építési és közlekedési miniszter

Határidő: 2023. augusztus 31.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 66/2023. (VIII. 7.) ME határozata
a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Szervezet létrehozásáról szóló Megállapodás Közgyűlésén való magyar részvételről**

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti hatáskörömben eljárva, az agrárpolitikáért felelős miniszter és a külpolitikáért felelős miniszter előterjesztése alapján

1. egyetértek azzal, hogy a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Szervezet létrehozásáról szóló Megállapodás Közgyűlésén (a továbbiakban: Közgyűlés) Magyarország Kormányát képviselő küldöttség vegyen részt;
2. felhatalmazom az agrárpolitikáért felelős minisztert, hogy a Közgyűlésen részt vevő magyar küldöttség vezetőjét és tagjait a külpolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben esetenként kijelölje;
3. felhívom a külpolitikáért felelős minisztert, hogy a küldöttség részére az esedékes közgyűlésen való részvételhez szükséges meghatalmazási okiratot az adott ülés előtt adja ki.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.